

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

309592

VOL. 6.

జూలై నెల 25 వ తేది శుక్రవారము

NO. 96.

సంపుటము. ౬

సిద్ధాంత సామన్యత ఆధారమున బహుళ శ్రయోదయి.

సంచిక ౯౬

భారతీయుల చేతివనులకు ప్రోత్సాహ మొనంగుడు

మైసూరు మెటల్ వేర్ హౌస్, మైసూరు లోహపాత్రాగారము, చిక్ పేట, బెంగళూరు సిటీ.

మైసూరు రాజకీయ లోహపాత్రాగారమునందు చేయబడిన సాంసారికోపకరణములు.

ప్రతియొక్క సాంసారియంటిలో సత్కార్యకర్తగా నుండ
తగినది. దృఢముగ నందముగను యబడి ప్రకాశించుటకు
మెరుగు చేయబడినది.

బహుముఖము!

బహుప్రయోజనకరము!!

వెల కొంచెము!

ఫల మధికము!!

కలకరములు బుత్తికొనిపోవు నేతియడుపునాత్రయ.

ఫలాహరణంపుటములు, లోపల కలయచేయబడినవి.

కోపాలు, తట్టలు, కంచములు మొదలయినవి.

చేతితోనే చేయబడిన పిత్తడి మరియున

ఇనుకబీగపుముద్దలు, తాళములు పెక్కువిధములు.

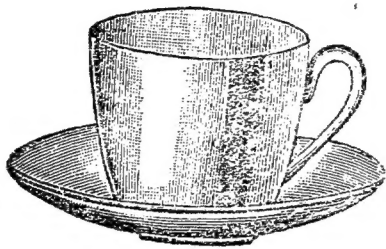
తిరుపులకు నవాతుములకు బీరువులకు

వేయు పలుకరముల కొండ్లు.

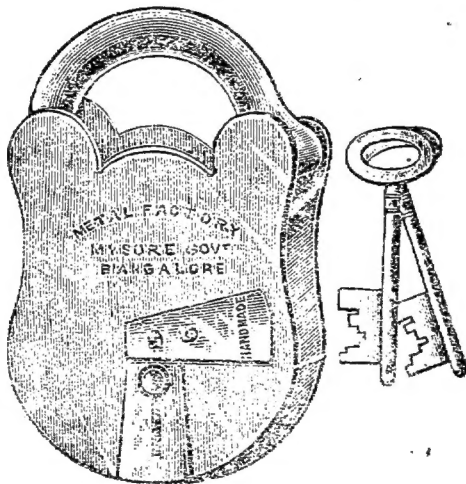
ఇంకను బ్రాయనలనిగాని పలు తెరంగుల గృహోపకర
ణములు పెక్కుగాగలవు. కలయవారు పాల్కు ఫేరున
స్థాపించియుండు మాత్రిదర్శన ప్రదేశమునకు దయచేసి కలయ
బాటిని కొనవచ్చును.

**Encourage Indian Industry,
The Mysore Metal Ware House,
Chikpeta, Bangalore city.**

ఈ కుండితులవారి నివ్యావధము లింకయూ ననేకములు గలవు
పాకింగు-పోటీటికర్లు ప్రత్యేకము క్యాటలాగు ప్రతులు ఉచితము.

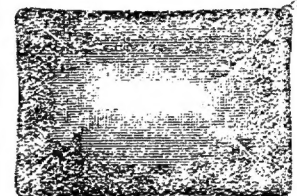
పిత్తడి గిన్నె తట్ట.

ఆశ్చర్యములో నాశ్చర్యము.

విశోదమైన గాలి తలగడలు.

వీటియందును కొర్రాయుక్త మరచీలను వీటివేసి
కావలసినవలకు గాలిని నింపుకొని మరను నునుపటికె తెలిసిం

విన యెడల మిక్కిలిసాధ్య
కరమైన కలదిం దగును. ఆ
కర్తలేనప్పుడు మరనువీటిని
గాలియంతయు పోయినవే
తెలులో గాలి ఒడియందు
గాని యుంచుకొనవచ్చును.
ఇది శిరోభాగ గలవారికిని,

ప్రయాణికులకును రదితర ప్రవాసామాన్యమునకును వినిగల
ప్రయోజనకరమైనది. ఒక సారిపరీక్షించి సాధ్యమును పొందుటకు
తలదిండు 1-కి అణాలు 0.8-0, తలపొట్టు ప్రత్యేకము.

(536) చిరునామా:- ధనలక్ష్మి కంపెనీ,
నెం. 6, కెంక కేశవ స్త్రీపీఠి, సామకాదు కేట, మద్రాస్.

126 అద్భుత నివారిణి.

ప్రాఫెసర్ జేమ్సుగారి
ఎల్జ్మోటానిక్ వెర్బు

ఇదిబలహీనుల
కును నీరసుల
కును మందు.
నిద్ర లేకుండు
ట, జ్వరము
తక్కువ గను,
మెదడు దిమ్మ
గా నుండుట,

కనియంతెంతమాత్ర మిచ్చలేకుండుట, నిస్సత్తుకు, బలహీనము,
ఆయాసము, శుక్లనష్టముపోగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్య
యులకు గుమస్తాలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు, మొద
లగు వారికి ప్రకృతమైనందు; బలమును గలిగించును. అనేక
చేలమంది ఇందులకుల బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినము
ఒక బుడ్డిని కొని బానిమోపురు ఒకమారు పరీక్షింపుము.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0
40 ,, ,, ,, 2-0-0

జీవనము! ప రి మ శ ద్ర వ్య ము ల రా జు నవనము!!

ఆటో దిల్ బహార్

మనోరమ్యముగాను సంతకాల ముండునట్టి ఆపూర్వ
వాసనయను కలదు. ఆటోకారో సారాణు మొదలగువాటి
యొక్క సంబంధము బొత్తిగాలేదు. వేతిగుడ్డలో గాలి చొ
క్కాయ వైనగాని 2-లి చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందన
వనము మధ్యలోనుంటే యెంత గుభమయిన వాసనను అను
భవించ వచ్చునో అంత అనుభవించును. ఇతర వాసనలు తో
వేనియందుగా యీ ఆటోకారో బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధా
న్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపును.
వెల 1/2 (రూము బుడ్డి 1-కి రూ. 0.8-0 } వి.సి. వాన్స్
,, 1 (రూము బుడ్డి 1-కి ,, 0.12-0 } రూ. 0.4-0
,, 1/2 అవున్నబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 } ప్రత్యేకము.
ఆంగ్లొయిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,
నెం 155, హమ్మమసీదు పీఠి, హంబాయి.

ఆ మృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమావధము

వెల స్వల్పము
తల నొప్పులకు
వేరు పొందినది.
గుణము లేకుండున
మీ వైకము మీకు
ఇయ్యబడును.
వనమూలికలచే
చేయబడును
నువాసన గలది.

గుణ మధికము
పంచభావను
చూచి కొనిన
మోస ముండదు.
ఒకసారి పరీక్షించి
చూడుడు.
చక్కని డబ్బీలో
వెల ర అణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొలుకును.

ఆ మృతాంజనము డి షో,

6, తింటు శెట్టి పీఠి, మదరాసు. 109, ఫేరి రోడ్డు, పోస్టు, బొంబాయి

సంధిశత్రువము - ఆంధ్ర దేశము

పామిడి.

వాటికొన సంఘమువారు పోరాటకాలము మొదలు తాత్త్వి 7 గంటలవరకు 2500 బీద వర్జలకు వివిధ భోజన భక్ష్యములతో సంకల్పణను చేసిరి. ఇట్లు బీదలకు వివాహ మొనర్చి, రాజదంపతుల పటము నూరేగించిరి. ఇ. ది. తి. వరు.

కొవ్వూరు.

19 వ తేదీ సంధ్యత్వవారమున, కొవ్వూరు గ్రామ మందలి బీదలకు నన్నదానము కొరకు ప్రభుత్వముచే 280 రూపాయ లొసంగబడినది. ఇంతలయంతయుకొంతకూర్చి బడి జనులకును బీదల కన్నదానము చేయబడినది. తీర్చిదివ్వూటి కలెక్టరుగారు పరిమిత నివేదికనుండి అన్నదాన కాలమును పంక్తులలో సంచరించుచు నున్నామనకు చూపిరి. — ఒక విశేషణము.

ఉంగుటూరు.

మా ఉంగుటూరు గ్రామములో 19-7-19 కలె. వారి ఖంఠ అయిపోవడము సంగ్రామ సంధిమహోత్సవార్థమై సుమారు రెండువందలమందికి అన్నదానము కమ్యూనిటీ చేయ బడినది. కడ బీదలకు అన్నదానము చేయించునకు పీరిని కొనియాడుచున్నాను. — కొంతకొంత పెదస్వామి.

రాజోలు తెలంగాణ

మాజై పుర రహదారి అన్ని గ్రామములందును విజయోత్సవములు జరుపుకొనుటగా నిర్వహించబడినది. అన్ని పాత కాలములందును ఉత్సవములు చేసినది. ఈ విషయమున మా తాలూకా తహశీల్దార్ గారు మాజై పుర గ్రామము చేరిన కృషి ప్రశంసించుచు. ఈ ప్రాంతమున రాజోలు, కడలి, మానేపల్లి, మామిడిపేట, పెదపల్లి, మొరి, లక్ష్మవరము, ముంగండ్ల, తాటిపాక మొదలగు స్థలములందు బీదలకు సంకల్ప ప్రకరముగ నన్నదానము చేయబడినది. — గో. వెం. గా.

అల్లవలూరు.

ఈ గ్రామము కల్లూరు జమిందారికి ముఖ్యస్థానముగా నుండి, జమిందారి విభాగములవలన నివృత్తు అత్యధికము వల్లయులని పిలువబడుచున్నది. సంధి ప్రకరము మీద జర్మనీ వారు చేరగానే జమిందారు, సంధి ఉత్సవములు 2-7-19 వ తేదీన జరిగించ గలందులకు ఇండియా యావత్తును 2-7-19 వ తేదీన గవర్నమెంటువారు కలెక్టరు యిచ్చివారని తాలూకా బోర్డు ప్రెసిడెంటువారు ప్రాయోచిన తేదీ 1-7-19 వ తేదీన యూనియన్ డైరీ మెన్ గారికి అందినది. కాలము, సరియైన ప్రయత్నములు చేయుటకు చాలక పోయినను నియమించిన దినమందు ఉత్సవము జరిపిరి. సాయంత్రము 5 గంటలకు శ్రీ సార్వభౌముని పటమును ఉత్సవముతో శివాలయమునకు తీసి కొనివచ్చి అచ్చట మీటింగును జరిపిరి. తండ్రిగల్గ రామరావు.

కృంగవరపుకోట.

ఈ నెల 19 వ తేదీని సంధి మహోత్సవము యీ పురంబున జయప్రథముగా తాలూకా డిప్యూటీ తహశీల్దార్ గారు యాధిపత్యమున జరుపబడిన పురజలలో నుదార గుణము కొండలు తమ యావత్సమమున తగునటుల చందాల నీరుగా రిమార్మిరు 800-0-0 వరకు అయ్యెను. 19-20 వ తేదీలలో బీదలకు విశేషముగ నన్నదానము జరిగెను. ఈ పురమున గల బోర్డు సెకండరీ స్కూలు ప్రధాన మోపాధ్యాయులు మ.రా.రా. కిషన్ దాస్ మొకటనుబ్బా రావు కంఠాలుగారును, తాలూకా ఆఫీసు హెడ్ కలెక్టరు మాజై పురమునకు మ.రా.రా. నేమాని మల్లిఖార్జునరావు కంఠాలుగారును మిగుల ప్రయాసపడి సంధ్యత్వవారము జయ ప్రదముగా కొనసాగించిరి.

ముత్తూరు.

19-7-19-వ తేదీ సంధి విజయోత్సవము మా యూరి యందు సబ్ మేజిస్ట్రేటు వారగు రామారావు నాయనిగారి యాజమ్యమున జయప్రథముగా జరిగినది. ప్రాంతకాలము శివశేఖరులకు జార్జి చక్రవర్తిగారి చాయాపరమునకు ఉత్సవము జరుపబడినది. మధ్యాహ్నమున ఎనిమిదివందల బీద వారలకన్న మొసంగబడినది. తండుకుండల బీదవాండ్రకు వస్త్రములొసంగబడినది. మధ్యాహ్నము మూడుగంటలకు పయన స్కూలు స్టాబులైజేషన్ పండుకలు పెట్టి వారికిందగిన సారిలోషికము లియ్యబడినది. అదేపిల్లలచేత జడకొలుపును జరుపబడి వారలకు ముఖము మెదలగునని యొసంగబడినది.

అచ్చటికి వచ్చియుండు పెద్దనువ్వులకు బీదలకు చక్కగా ఫలహారము లొసంగబడినది. శ్రీమతి కామలూరు లింగారెడ్డి గారి అభ్యుత్థతను రాజీవ్ గూర్చి పోలీసు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు పీరగావునాచారి గారిచే ఉపసంహరించబడినది.

నిజాంపల్లి.

19-7-19 తేదీన, మాగ్రామమున శ్రీ ప్రభుత్వమువారికి జయము కలిగినందుకు రాజదంపతుల పటములతో గ్రామముం కయు నూరేగి సాల్వేచేరికి గ్రామస్థులు, ఉపాధ్యాయులు, విద్యార్థులతో సహా వెళ్లితిమి. శ్రీమతి ఫెజల్ దొరపానిగారు యావాలర గారుకు సంతసించి, వారివల్ల కొన్ని కీర్తనలు విని తగు నుపాహారముల మొసంగిరి. పిమ్మట సాల్వేచేరికి తిరిగి నిమిత్తమై దయచేసి యుండిన శ్రీ సాల్వే ఆసిస్టెంట్ కమిషనరు దొరపానిగారు బాలర గారుకు కోరి వారివల్ల దైవ ప్రార్థన రాజకీర్తనలు పాడించి కొన్ని ఫలహారముల నొసంగిరి. అంతరము మూడు 850 మంది బీదలకు అన్నముంద రనే అన్నదాన మొసంగబడినది. సాయంత్రము 8 గంటలకు శ్రీ సాల్వే కమిషనర్ వారి ఆధిపత్యమున గొప్ప కథ కచేరి భవనమున జరుపబడినది. అగ్రాసనాధిపతిగారి ఆత్యోపస్థానముతోను జయసయ్యభవనముతోను మంగళ హారతులతో సభ ముగియబడినది. — మాతాగౌతమ్ వేద మాలా.

గంజాంజిల్లా దేవీదీ

19-7-1919 తేదీని గంజాంజిల్లా దేవీదీయందు సంధి యుత్సవము వైభవోపేతముగ జరుపబడినది. వెనుకటి సంగ్రామకాలమున మా జమిందారువారు యధ్యక్షులుగా పనిచేసిరి. అగ్రాసనాధిపతి యై పనిచేసియుండిరి. ప్రభుత్వము వారు సీయత్సవమున గవర్నమెంటు తాలూకాలతోపాటు ప్రత్యేకముగ జరుపుటకు మా జమిందారువారి నేర్పుచిరి. పార్థసలతోను నుత్సవము యదయముననే పార్థసలకు మధ్యము. మధ్యాహ్నము వేళ బీదసాదలకును నిచ్చుటి యెట్టిటువారి రాత్రిపాతకాలమునందు ముఖ్యమైన విద్యార్థులకును భోజనము లిడబడినది. వార్షికసార్వభౌముని పటములకరింపబడి నూరేగించునకును జరిగెను విదవ సాయంత్రము సభజరిగెను. భావరాజు లక్ష్మీవరసంగరావు కంఠాలుగా రగ్రాసనాధిపత్యము నహించిరి. గ్రామస్థులు మొదలగు గావనిశేషములకు సభవా రాసంపించిన విదవ సగ్రాసనాధిపతులు పూర్వపు హిందూశేఖరు నాగరికమును కాలానుకరముగ (బిట్ట) ప్రభుత్వవలంబనమును తమవారి దేశమునకు గలిగిన మారులకు ప్రజలకుగలిగిన యభివృద్ధి సౌఖ్యములను వివరించి జర్మనీకి కలిగిన పరాజయమును జర్మనీలొంగిపోవుటయు లేటెల్లముగ తెలిపిరి. — ఒక పురవాసి.

అమలాపురము వార్తలు.

వైద్యులగ్రామమున కిరకనాయులు బాధకరమిందని కొంచము మన శ్యాంతి ల్లి యుండవచ్చు యెడల తక్షణమే వియ్యపు కలెక్టరుబాధ ప్రారంభమైనది. ఈ డెల్టాన వచ్చు కృష్ణాజిల్లా వియ్యపు రాకపోవుట చేతను నిచ్చట పండుగలవి భాగ్యమునిచ్చట నుంచక పంటలేని భద్రాచలము! ఏకస్మి కగుచుతి తేముటచేతను ఈపట్టణమున వియ్యపులికలవుగా నున్నది. బీదసాదలు జీవించు తెన్ను కనుపడవచ్చుది. వియ్యపును కిరక కలెక్టరువచ్చు నని యెప్పుడుకలెక్టరు. రూపాయలకు వందలవేలకు నొరుకుటలేదు. జనులు మలముల మాడి పోవుచున్నారు.

కాలమానము.

ఇచ్చట సీమభ్యు కొంచము వర్షము పడినది గాని చేలకు బొత్తిగకాలదు. మహాదికములు మానినది గాని, ఇన్ ఫ్లూ యంబా భర్తములు మలల ప్రారంభమై నల్లు కనబడుచున్నది. రాజోలు మనసబుగోర్లు ఇంకను యిచ్చటనే యుండును గాని రాజోలు వెళ్ళదు.

క్రొత్త ప్రామాణ్యము.

ఈ పురంబునకు చేరియున్న పేరూరు లోనకు సెకం డరీ పాతకాలను ఉన్నకపాతకాలగా జేసినారు. దివంగులెల లో అమలాపురం రాజోలు తాలూకాబోర్డు అసీనువచ్చు నని యు అప్పుడే మ్యూనిసిపాలిటీ గూడ నగుననియు వార్తలు తెలియుచున్నవి — ఎన్. నారాయణరావు.

విశాఖపట్టణంజిల్లా పాలకొండ తాలూకా మంలిన గ్రామంలో 1919 సం. 10 జూన్ 1 తేదీని ఆంధ్రాభిమాను లచే శ్రీకణపతి పుస్తకభాండాగారము స్థాపించబడినది.

ప్రాథమిక పాఠశాలలు-ద్వంద్వద్వద్ధికారము

మనదేశమున మొత్తముమీద 5 గ్రామముల కొకపాత కాలయైనను లేకపోవుటచే, ప్రాథమిక పాఠశాలలను ప్రతి యూరను నెలకొల్పి నేటి ద్వంద్వద్వద్ధికారమును దోతనము వారు తొలగించినగాని పాతకాలలు మందిస్తామికి రాకాలవు. ప్రస్తుతము పాతకాలలతో నాయా తాలూకాబోర్డు అభ్యుత్స లును నలు అసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరును ఎక్కువ సంబంధము గలిగిన ముఖ్యాధికారులై యున్నారు. అభ్యుత్సలకు పాత కాలా నిర్వహణమున కను వ్యయము నిచ్చు కోకాధికారి. ఉపాధ్యాయుల నియమించు సర్వాధికారి. ఇన్ స్పెక్టరుమాత్ర మేదానినైనను శిష్యాచేయుటకు మాత్రమే అర్హుడు. ఈ యన సంవత్సరమున కొకసారి పాతకాలా పరిష్కారమై ఆయా గ్రామముల కధగుచుండును. ఉపాధ్యాయుల లెన్సిధమైన కాగి తమనైనను వీరి ద్వారా పంపుకొనవలెను. అందుచేత పీకిని ఉపాధ్యాయులకును అభ్యుత్సలకుండు యెక్కువ సంబంధము గలదు. ఇన్ స్పెక్టరు జేసినైనను శిష్యాచేయుటకు మాత్రమే అర్హులగలిగి యుండునేగాని దాని నంగీకరించుటకు మానుట కును అభ్యుత్సలకు నై అధికారియై యున్నాడు. అయినను గుమాస్తాకు సర్వాధికారమును తెలాయించుటచేత, ఉపాధ్యాయులను బడలాయించు నత్తుకును, “ప్రమాదము” ఇచ్చు నత్తుకును, అనేక అన్యాయములు జరుగుచుండుట మున్నగు వానిని పాతకాలాపాధ్యాయులు మొరలిండుచుండుటకు మనము తరచు వినుచున్నాము. ఇట్టిస్థితిలో ద్వంద్వద్వద్ధికారములన నవ్వములేకాని లాభము లంత గానింపవు. ఇందు బాధ్యులు, అభ్యుత్సలతో, పరిష్కారకారియొ నిర్ణయంప నకల్యము. కావుననే ప్రాథమిక విద్యా విభాన మంతర్వ్యప్రకరముగ లేదు. ఈ లోటుపాట్లన్నింటికి ద్వంద్వద్వద్ధికారమే ముఖ్యకారణము. ఇందలి కష్టముఖములు, సాధక బాధకములు, బాధ్యతా బాధ్యతలు, విద్యాకాభాధికారులను దోతనమువారును బాగుగ యోచించి ద్వంద్వద్వద్ధికారమును తొలగించు సంకల్పము ప్రాథమిక పాతకాల అన్నకస్థితికి రాకాలవు — వెంకట్రయ సర్వ నారాయణమూర్తి.

ఈ నెల 18 దివి కలెక్టరు జేట్టింటుకు చాం పియన్, ఎమ్. అయ్యకంగారిచే ప్రాముఖ్యత వార్తనమాడి తిని. ప్రాముఖ్యత జేట్టింటుకు క్లబ్బువాక పాలకొండ వారి నోడియంబు నిజమువారిని ప్రాయము చాల ఆకర్షణము గానున్నది. పాలకొండవారి నోడియంబు లోని నివాసిజనులు వారికి తెలియును. దీనివిషయమై విశేషముగా ప్రాయము నవసరమని యంతటితో విరమించుచున్నాడను — మేరువు, రంగ నాయకులు. వానిలవలన.

దిగుమతిదారులు ఎగుమతిదారులు కమిషన్ యేజెంట్లు. 1548

లియ్యు, గోనెలు, మాలు, అడుదము, సెకకాములు, భాగ్యములు కామధాన్యములు మొదలగు సరకులు, స్వదేశీయుల తరపునను, సర్వాధికారములకలెక్టరును కొనుగోది నిర్ణయించబడును. విరమము తెలియగోరువాకు ఈ వినిసమునకు ప్రాయురలెక. Pareck & Co., 135 B, Amherest, St, Calcutta.

Vitafer advertisement featuring a bottle of Vitafer tonic food. The bottle is labeled 'Vitafer A TONIC FOOD' and 'Manufactured in England by Southall Bros. & Barchus, BIRMINGHAM'. The advertisement lists prices for different quantities: 4-oz. Re. 1-12, 8-oz. Rs. 3-12, 16-oz. Rs. 6-8. It also mentions agents: SPENCER & CO. LTD., MADRAS AND BRANCHES.

కలక్తరుగార్ల దర్బారు.

రాజప్రతినిధిగారు ఇచ్చిన విరుదల నిమిత్తము మదరాసు కలక్టరు, ఏ. ఆర్. లావుటను టౌటనుచూడగా నిన్ను కాయంకాలము పచ్చయిప్పు కళాకాలా భవనమున దర్బారు గావించిరి. కళాకాల భవనము మిత్రమండలి కళాకాలము దీర్ఘ ఆలంకరింపబడినది. ఇదివఱకు ఇట్టి సందర్భములయందు ఇచ్చట గావించిన దర్బారులకుంటే ఆత్మీయవాదంతో జరిగెను. సభకు జవాబు సభ్యులు రాలేదు. గత వర్తమానముల గాక ఈ వర్తమానము విద్యార్థులు చాల మంది దర్బారుకు వచ్చుటకు నెలవొసంగబడినది.

దర్బారును గావించుచు టౌటనుచూడ గారిట్లు చెప్పిరి: ప్రజావిషయములయందు మీరేసిన సేవను గుర్తించుచు రాజప్రతినిధిగారు ఒసగిన విరుదములను కొందరికి ప్రకటించుటకు ప్రభుత్వమువారి ఆజ్ఞపై ఈ దర్బారుగావించబడినది. ఈ క్రమమున రిక్రూటింగులో పనిచేసినవారి సేవను ఆమోదించుచు రెండుకట్టలను ఒకరుడును. డి. బి. పి. త్యాగరాయ శ్రేష్ఠి, రా. బి. డి. కందస్వామి శ్రేష్ఠిగారు, రావుసాహెబు బి.టి.ప్రసాదాచార్యగారు, రావుసాహెబు, వి.గోపాలకృష్ణ ఆయ్యగారును విరుదముల పొందుటకు దర్బారుకు రాలేదు.

విరుదములను ఒకరుడు మీయొక్క పల్లెకు సర్దుకును గూర్చి కృతజ్ఞతగా ఉపన్యసింపిరి.

రా. బి. డి. రంగాచార్యగారు
రా. బి. డి. రంగాచార్యగారు ఉపాధ్యక్షుడవలె తన కృత్రిగా సేర్పరచుకొనెను. లాకాలేజీనందు రెండుసంవత్సరములు అసిస్టెంటు ప్రొఫెసరుగానున్న తరువాత న్యాయవాది కృత్రికి వచ్చిరి. అంటేసాగారు కేసులలో గవర్నమెంటు న్యాయవాదిగ పనిచేసెను. పేరు గాంచిన పొయ్యారడచు కేసులో మీరు న్యాయవాదులుగ పనిచేసిరి. ఈ కేసునందు మాత్రము ప్రభుత్వము వారియొక్క ప్రతికర్తులను న్యాయవాదిగా నుండిరి. వై కేసులయందు సర్ కంట్రీవాయరుగారికి జూనియరుగ పనిచేసిరి. చాలకాలము మునిసిపల్ కమిషనరుగ నుండి ఆప్రతిమానమును సేరమును ప్రజలవిశ్వాసమును (ఇండియను యూరోపియనులు) బడలెను. గొప్ప రాజకీయ శక్తి. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీకి ఉపాధ్యక్షులును, మహాజన సభకు కార్యదర్శులుగను ఉండిరి. జిల్లా కాన్స్టేబుల్ అధ్యక్షులుగ నుండిరి. నేనునూ ఛండు, ఇండిస్ట్రీయల్ అసోసియేషనుకు ఉపాధ్యక్షులుగను, ఇండియా బ్యాంకింగ్ కొంతకాలము డైరెక్టరుగను, మదరాసు సెంట్రలు ఉర్దూ బ్యాంకుకు గవర్నరుగను మొదలగునవి, విజ్ఞాన టెక్నికల్ పాఠశాలయొక్క సభ్యులుగను, మదరాసు సిటీ కో వాకరేలేవు బ్యాంకింగ్ అధ్యక్షులుగను ఉండిరి. కో వాకరేలేవు కాన్స్టేబుల్ అధ్యక్షులుగ నుండిరి. గొప్పకేసులో మధ్యస్థులకు నుండిన ముఖ్యముగా తిరువల్కేజిలోని హిందూమహమ్మదీయ కలహములలోను బ్రాహ్మ సమైక్యతలోను మధ్యస్థులకు నుండి సహాయము చేసెను.

రా. బి. కోమలగారు.
రా. బి. ఎమ్. సి. కోమల ఎమ్. ఎమ్. ఎస్. గారు మదరాసు విశ్వవిద్యాలయముల వైద్యకాశ్రమమునందు కృతార్థులైన వీరప 1887 వత్సరమున ప్రభుత్వోద్యోగమున చేరిరి. కాలికాలముననే 1891 వత్సరమున మదరాసు జనరలు ఆనుకట్టికి పంపబడిరి. ఇచ్చట 1900 సం॥ను వరకు పనిచేసిరి. ఆ వత్సరమున మెడికల్ కాలేజీలో అసిస్టెంటు కెమిస్ట్రీ ప్రొఫెసరుగా నియమింపబడిరి. ఆయుర్వేద, యూనానియనులను పరిశోధించుటకు ప్రత్యేకముగ ప్రభుత్వమువారిచే నియోగించబడినది. కోమలగారు గొప్ప ప్రేమసను. నేను కీర్తి చాల కాలమునుండి ఎరుగును.

రా. బి. రాముని మీననుగారు.
రా. బి. కె. రాముని మీననుగారు 80 వత్సరముల క్రిందనున్న దాక్టరు బోర్డుగారి విద్యార్థి. సమాప్తయనమునకు నిష్కర్షణ విశేషముగ పాటించుటకు సమయమున కేంద్రీకీకరించిరి. దాక్టరు బోర్డుగారు డైరెక్టరు ఆఫ్ పబ్లిక్ ఇన్స్పెక్షను అయినప్పుడు వీరు ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీనందు అసిస్టెంటు ప్రొఫెసరుగ నియమింపబడిరి. వీరు కళాశాస్త్రమునకు ఉపాధ్యాయులుగ నుండిరి. వీరు గుణమును ప్రభుత్వము వారు గృహించిరి. ఇండియన్ విద్యాకాళిలో చేర్చుకొనిరి. విశ్వవిద్యాలయపు సిండికేటు మొదలగు 12 వత్సరములుండి. బుద్ధి విశేషమువలన గొప్ప పేరు వడలెను.

రావుసాహెబు గోవిందరాజులునాయుడుగారు.

రావుసాహెబు ఎమ్. గోవిందరాజులునాయుడుగారు 1888 వ సం॥ను మదరాసు మెడికల్ కాలేజీలో చేరిరి. వీరు ఆనేక జిల్లాలలో ఉద్యోగముచేసి, కుడకు మదరాసు కార్పరేషనులోని కానిటరీకాళిలో ఉద్యోగముచేసిరి. 1904 సం॥ను జనరలు ఆనుకట్టికి బదలాయించబడిరి. ఎక్స్టెన్షన్ పనిలో వీరికి చాల ఆనందము దొరికినది. డిమాండ్ నుండి బ్రెయినింగు అయిరి. మెడికో-ఎలక్ట్రీక్కు శాస్త్రమున ఈ రాజధానియందు ప్రవీణులుగ పరిగణింపబడిరి. వీరినిజములను గ్రహించి 1919 డిసెంబరు నెలనందు సివిలు అసిస్టెంటు సర్జనుగ్రహుకు ప్రోమోటుచేసిరి. 86 వత్సరములకు ఉద్యోగ రథమును నెలవేర్చి గౌరము, విశ్వాసమును పొందిరి.

రావుసాహెబు గంగానవల్లి శంకర రావుగారు.
1888 సం॥ను మార్చి 25-న తేదీన కడప కలక్టరేటులో 15 రూపాయలు గుమాస్తాగా ప్రవేశించిరి 1908వత్సరమునకు కడప హుబారుకరస్తాదారుగ నుండిరి. 1915 సం॥ రుణ మార్చి నెలలో రిటైర్మెంట్ కెక్సెంట్రెలులో నూపరింపబడిరి. సెంట్రెలరు నెలలో కోర్టు ఆఫ్ వార్డును ఆఫీసుకు మేనేజరుగనుండిరి. 1918 సం॥ ఆగస్టునందు రిటైర్మెంట్ బోర్డులో మొదటి అసిస్టెంటుగ నుండిరి. డిస్టింక్షన్ జరిగినప్పుడు వీరికి మెడికల్ కమిషను ఒకరుగబడినది. రాజధ క్రికిని, సామర్థ్యమునకు ఈ విరుదమొదలైనది.

రిక్రూటింగు చేసినవారిని గుర్తించుట.
జిల్లా అసిస్టెంటు రిక్రూటింగు ఆఫీసరుగనున్న పెదరాగారికి సర్టిఫికేటు ఒకరుగబడినది.
కృష్ణాజిల్లా డిప్యూటీ కలక్టరుగానుండిన ఏ. ఆపూరు రైల్వేగారు రిక్రూటింగులో పనిచేసినందులకు భుజబందు నిచ్చిరి.
కా ఆఫీసులో ఇన్ కమ టాక్సు ఆఫీసరుగనున్న పనిచేసిన డి. ఆర్. ఏకాంబరముగారికి భుజబందు ఒకరుగబడినది.

ఈ భుజబందులను, సర్టిఫికేటును పొందిన కుటుంబముల వారు, యుద్ధసమయమున బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు సైనిక సహాయము చేసినందున గర్వముగనుండురు. వీరికేగాక వీరిరంజులకు కూడ గర్వముగానుండును. మిరందరునకచ్చి ఈసభ సలంకరించినందులకు మందము లర్పించుచున్నాను.

దర్బారు పూర్తి అగుటకు పూర్వమే రా. బి. డి. రంగాచార్యగారు కలక్టరుగారిని పుష్పహాలాలంకరించినది.

శ్రీరాము కట్టాభిషేక మహోత్సవ పత్రిక:—శ్రీచెన్నైపురి శ్రీచెన్నైకేశవ మహార్లు సన్నిధి తోచిన శేవరాజమొదలి వీధిలోయందు వర్తకులగు మీరు గడచిన మాను సంవత్సరములుగా మన జార్జి చక్రవర్తిగారి జయప్రదమును ఉద్దేశించి ఆయావాస్తవ పుణ్యకాలమున కేలపు దినముగాగని నాటిసాయంకాలమున శ్రీమాణ్ ఆమరంజేసు వేలాముకు భాగవతులచే వై శేవరాజ మొదలి వీధిలో శ్రీమద్రామానుజ కాలక్షేపమును పంపించుచురాగా మాయస్థైరాజధ క్రిగల ముగరజవలి వ్యాపారులును మరాటు వర్తకులును మిన్ని యితర వర్తకులును వై ఆయావాస్తవ పుణ్యదినమున రహగాగని శ్రీమద్రామానుజభా శ్రవణులగుచుండిరి. శ్రీరాముని యజ్ఞహంబున కుభేముగా మనజార్జిచక్రవర్తిగారు జయప్రదమును గొప్పందుచేత ఈ సిద్ధాంతివాదు సంవత్సరము అది నెల 11 తేదీకి సరియగు 1919 సంవత్సరము జూలై నెల 26 తేదీ శనివారమునాటికి శ్రీరామపట్టాభిషేక మహోత్సవము జరుగబోవుచున్నది గాన యీపత్రికను వీక్షించిన భక్త జనులందరు నాటి పుణ్యము 8 ఘంటలకు జనుకు తిరువీధి పురపాటునకును సాయంకాలము 5 ఘంటలకు ఒరుగు శ్రీరామవివాహ మహోత్సవమునకును తదనంతరము జరుగు పట్టాభిషేక మహోత్సవమునకును అవైకాలక్షేపమునకును అటువీధులకు భాగవతులకును వారిని అనుసరించినవేలక పాటకులు మొదలగువారిలకును రాజేష్ఠి హైకోర్టు అపిషేయల్ రెవరీ మ-రా-రా-శ్రీ, పి. మాళిబాబుజిల్లెల్లి బి.వి.ఎల్ వారిద్వారా జరిపించు సన్మానములకును విజయముచేసి ఆనందించి శ్రీదేశిక చక్రవర్తి కొమారులగు శ్రీరాములవారి కృపకు పాతులగుదురని ప్రార్థించుచున్నాము.

వై శుభదినమున ఉదయం 10 ఘంటలకు వై శ్రీచెన్నైకేశవ మహార్లు సన్నిధిలో బ్రాహ్మణులకు తదియారాధనయను సదు శేవరాజమొదలి వీధిలో ఉదయం 11 ఘంటలకు వైగా 1000 వీధులకు అన్నదానమును జరుపబడును—శ్రీచెన్నైపురి శేవరాజ మొదలి వీధి వర్తకులు.

సానికవార్తలు

సంగీతసభ తిరువల్లి కేంద్రీ:— నెం 1 కంకలూ చలశ్రేణిపిథి తిరువల్లి కేంద్రీలో సాయంత్రం 4-15 ఘంటలకు జూలై నెల 27 తేదీ ఆదివారం విజయనగర సంస్థానమండలి వీణ వెంకటరమణదాసుగారిచే వీణ కచేరీ జరుపబడును.

చింతాద్రిపేట సర్కూలక్షేపసభ:— చింతాద్రిపేటలోని 98 అయ్యామొదలి వీధిలో 27 తేదీ ఆదివారం సాయంకాలము 8-80 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ శతగోపాచార్యులగారిచే "విభీషణ కరణాంతి" గూర్చి కాలక్షేపము గావించబడును.

లేబరు సంఘము, పెరంబూరు:—ఈ సంఘమువారిసభ పెరంబూరు భారత్పూర్ సాయంకాలము 4-15 గంటలకు జరుగును. కృష్ణాజిల్లా సారికిషేట్ గారధ్యక్షత వహించును. మ. రా. శ్రీ చిదంబరం పిళ్ల, వారిసర్వోత్తమరావుగారు, తిలకుగారి జీవితము గూర్చి ఉపన్యసింతురు.

సర్ శంకరకనాయకుగారు:—వీర నిన్నటిదినము సాయంకాలము బొంబాయికి పయనమయిరి. ఆక్రడనుండి ఆంగ్ల జేతనునకు వెడలెదరు. గా. వి. యజ్. కర్క, డి. రంగాచార్యులు, కస్తూరి రంగయ్యంగారు, మొదలగువారు సెంట్రల్ స్టేషనుయొద్దకు వెడలిరి. రయిలు కలుసుచున్నపుడు, ఆక్రడ నున్నవారు వార్త భ్యకుల గావించిరి.

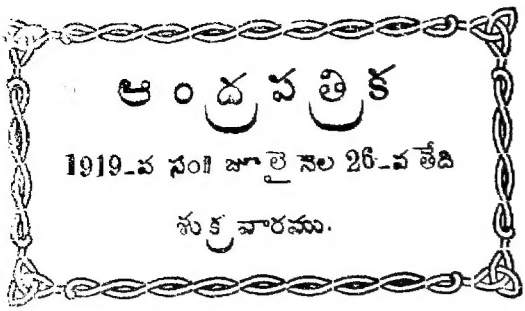
శ్రీధరవల్ తత్వబోధిని సభ:—ఈ సభవారి యాజమాన్యము క్రింద రాబోవు ఆదివారం తెల్లవారి 7 ఘంటలకు థియేటర్లో న్యూలూలో గీతాసంగ్రహసాహిత్యము బ్రహ్మశ్రీ వండిత డి. లక్ష్మణాచార్యులవారివల్ల ప్రవచన చేయబడును. మొదలునుండి వినుటకు ఆకళాకము లేవారల కిదియోచించి తరుణము.

తంతివార్తలు:—ఇంగ్లాండు భారతజేతముల సదు మరమ్మలు బోవుట్టి తంతివార్తలపై వార్తాకరిలనము తొలగింపబడినది, యీ జేతమునుండి యితర విదేశములకు బంతుబడు తంతివార్తలు పంపువారు నవ్వును భరించు వరకు మిదను, ఆయాజేత కృత్యములు వార్తాకరిభవనమునకు చేరునియమముల సంగీకరించువద్దలి మిదను తంతివార్తలములో స్వీకరింపబడును.

గొ. మోగారు:—దక్షిణ ఇండియాలోని మహమ్మదీయుల తెల్లను సర్ శంకరనాయకు గాగ్రామున గొ. మోగారిని సామ్రాజ్య కార్యనిర్వాహక స.ఘసభ్యుగ నియమించినందులకు సంతసించుచు, యీ నియామకము:కు శ్రీమెచ్చుపర్వ ప్రభుత్వగారికి తమకృతజ్ఞతా పూర్వక మందనముల సర్పించుచున్నారని దక్షిణఇండియా ఇస్లామియాసమితికి గౌరవనీయ కార్యదర్శులగు మహమ్మదు ఉస్మానుసాహెబుగారు రాజప్రతినిధికి తంతివార్తనంపుచున్నారు.

మదరాసు పెరిపు:—ప్రస్తుతము మదరాసు పెరిపుగనున్న సర్ విలియము బియర్ నెల్ గారు విశ్రాంతికి ఆంగ్ల జేతనునకు బోవుచున్నాడు. కానవారు తమ పదవిని రాబోవు నెలలో వదిలి వేసెదరు. వీరి స్థానమున పర్షియను కాన్సులుగనున్న ఖాను బహమూదు మిర్జాఅబ్దుల్ హుస్సేనుగారు నియమితులగుదురు. వీరు మాల్దీవులును రంగూను కట్టణములలో 80 వత్సరములు వర్తకులుగనుండిరి. కొంతకాలము బర్మా కాసన సభాసభ్యులుగ నుండిరి. వీరికప్పుడు మదరాసులో ఆనరరీ మేజిస్ట్రేటుగను, ప్రకటన సంఘసభ్యులుగను యున్నాడు.

జిల్లాబోర్డు రైలుమార్గములు:—1919 ఏప్రిలు 8 తేదీ మదరాసు కాసనసభలో గొ. ఎ. ఎన్. కృష్ణరావుగారిచే జిల్లాబోర్డు రైలుమార్గములు కృద్ధి చేయుటపై యురపాదించబడిన రిక్రూటచర్చను చర్చించి యాచింపబడినదని జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులు కోరబడిరి వారికి తోచిన ప్రాజెక్టులను తయారుచేయుటకు వీరు ప్రార్థింతులు. ఆర్థిక, పారిశ్రామికపరిస్థితు లనుకూలముగనుండినతోడనే యీవనిని ప్రారంభించుటకు వీలగు నటుల యీస్పీషులను కంపు టరకరము అని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

క్రూరసంఘపు నివేదికము

II

వంశీకరించుట; అంతరించుట?

కార్యదర్శిసభను అంతరించ జేయవలయునా సంస్కరించవలయునా అను విషయమును, క్రూరసంఘమునా రాబోయింది. అంతరించ జేయవలయునో, సంస్కరించవలయునో, సభ్యులెల్ల రభిప్రాయపడిరి గరిష్ట సంఖ్యాకులు కార్యదర్శి సభ బహు సలహా సంఘము నేర్పఱుప వలయునని, సూచించిరి. బాసుగా రింగుల కంగీరించ లేదని, నిష్కటిదినము వివరించి యుంటిమి. కార్యదర్శి సభ యంతరించువరకు, సలహా సంఘము బహు అసభయే కొనసాగుచుండ నలెనని, బాసుగా రభిప్రాయమిచ్చిరి. భిన్నాభిప్రాయమును ప్రచురించిన సర్ జేమ్సు బ్రూనెటుగారు "సంస్కరణపు చట్టము కార్యదర్శి సభను 12 వత్సరములవరకు మాత్రమే నిలిపి యుంచవలెను. 12 వత్సరములకు పిమ్మట జరిగెడి విచారణలో, సభను తీసివైచు విషయమును నిర్ణయింపవలెను. కార్యదర్శి సభ యింకను నిలిచియుండవలెనని డలచుచో, దానిని మరి కొంతకాలమువరకు నిలిపియుంచవచ్చును. కాని, సభయొక్క అవసరమును నిరూపింపవలసిన బాధ్యత దానిని సమర్థించు వారి పై నుండ గలదు. కార్యదర్శి సభతో నవసరము లేదని తేలుచో, అంతటితో నా సభ యంతరించునని వ్రాసిరి. ప్రొఫెసరు కీత్ గారు, కార్యదర్శి సభ యంతరించ వలయుననియే, యభిప్రాయ మొస గిరి. ఆ సభ యంతరించి సలహా సంఘముగ తిరిగి యవతరించుటకు వారేమాత్ర మంగీకరించుట లేదు. సలహా సంఘము నేర్పరచుటచే, కలిగెడి నష్టములను బాసుగారెలుల దెలిపిరి విడివర కుదహించియుంటిమి. ప్రొఫెసరుకీత్ గారు దెలిపినట్లు, సలహా సంఘపు గౌరవము త్వరలో నశించును. సమర్థులగు భారతీయులెవరును దానిలో జేరుట కిచ్చగించరు. అట్టిసంఘము, కళావిహీనమై నిర్జీవమగును. నిపుణులగువారి సలహా కావల సినయడల, సంఘము వెలుపలనుండి సులభముగ సంచాదింపవచ్చునని, కీత్ గారు సూచించున్నారు. కార్యదర్శి సభను తీసివేయవలసిన యెడల, ఆపని ఎప్పుడు జరుగవలయును? కీత్ గారిటుల సమాధాన మొసగుచున్నారు.

"సభ ఏక్షణమునం దంతరించవలయునో, యిప్పుడే నిర్ణయించుట చాడిగాదు. సభాయత్తులగు సార్వభౌములు అనుభవముబట్టి సభాంతమును నిర్ణయించు నటుల ఏర్పాటు జేయవలయును. నాయూహా ప్రకారము, సంస్కరణ విధానము బాగుగ కొనసాగుచున్న తరుణమునందీ కార్యమునకు గడంగుట; జేయస్కరము, సంస్కరణములు అమలులోనికి వచ్చెడి సందర్భతరుణమున, కార్యదర్శికి ఇండియా ఆఫీసులోని సభ్యుల తోడ్పాటు ఉను. హిందూజాతమున పెంపొందెడి పరిస్థితు లొకవేళ ప్రతికూలముగ పరిణమించుచో, సభాంతమును కొంతకాలమువరకు నిలిపియుంచవచ్చును."

ఇండియా ప్రభుత్వసంస్కరణము : కార్యదర్శిసభ భూపేంద్రనాథ బాసుగారు దత్తు, మిగిలిన సభ్యులెల్లరును, కార్యదర్శిసభను వెంటనే దొలగించు విషయములో భీతి జూపుచున్నారు. గరిష్ట సంఖ్యాకులు సభాంతము గోరుచున్నను, కార్యదర్శిసభ జేయుచునని సలహాసంఘము మూలమున జేయింక నెంచుచున్నారు. బ్రూనెటుగారు యింకొక 12 వత్సరముల బాటు యిచ్చుట సంఘము నే నిలిపి యుంచి, పిమ్మట దొలగించిన బాగుండునని తలచుచున్నారు. ప్రొఫెసరు కీత్ గారు, సంస్కరణములు బాగుగ కొనసాగువరకు సంఘమును నిర్మూలించుట యుక్తముగ నుండదని తలచుచున్నారు. ఏ రెల్లరకు గల భీతికి కారణము లేక బోలేదు. ఇండియా ప్రభుత్వమునందు గూడ యాసమయముననే స్వపరిపాలనము ప్రవేశపెట్టబడుచో, రాష్ట్రప్రభుత్వపు వ్యవహారములలో ఇండియా ప్రభుత్వము తరుచుగ జోక్యము తీసికొనబడదు. అటులనే, ఇండియా ప్రభుత్వ వ్యవహారములలో ప్రభుత్వకార్యదర్శి విశేషముగ జోక్యము కలుగజేసికొనవలసిన యవసరముండదు. మాంటుఫర్డు నివేదిక గ్రంథ కర్తలు తెలిపినట్లు, పరిపాలనాధికారము ప్రజల కరమయిన కొలంబియు, పై వారల యధికారము తగ్గుట యవసరము. ఇదియే రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యపు ముఖ్యమాత్రము. ఇండియా ప్రభుత్వము గూడ ప్రజలకు బాధ్యత వహించుచో, ప్రభుత్వ కార్యదర్శి యధికారము సహజముగ తగ్గి పోవును. వారి కప్పుడు కార్యదర్శి సభతో గాని, సలహా సంఘముతో గాని నిమిత్తముండదు. ఈ సంగతిని, విచారణసంఘపు గరిష్ట సంఖ్యాకులు గమనింపక పోలేదు. "ఇండియా ప్రభుత్వము, చట్టము ననుసరించి ప్రజాప్రతినిధి సభకు బాధ్యత వహించుచో నెట్టి యిబ్బందియుండనేరదు. కాని, అట్టి సంస్కరణమును ప్రసాదించు నుద్దేశము లేదని, మనము గ్రహించవలసియున్నది..... ఇండియా ప్రభుత్వ నిర్ణయమును కార్యదర్శియొక్క డైరీలోని వేయవలయు నెడల, పరిపాలనానుభవమును నిరాకరించిన నిందకు వారు పాత్రులు గావలసి వచ్చును. అందుకొరకై వారికి వలయు నపుడెల్లను సలహా నీయగల సంఘము నొకదాని నేర్పరచెద"మని వారు నివేదికమున వ్రాసిరి. మాంటుఫర్డు నివేదిక గ్రంథకర్తలు, ఇండియా ప్రభుత్వమున బాధ్యత నంతమాత్రము ప్రవేశపెట్టుటకు వీలులేదని స్పష్టపరచిరి. బిల్లులో గూడ నీ విషయమై ఎట్టిచూపు గావించబడలేదు. ఇండియా ప్రభుత్వ సంస్కరణమున కేర్పాటు లేకుండ, ఇండియా ఆఫీసు సంస్కరణమునకు బూనుట లాభకరము గాదని, దూరమాలొదించు వారెల్లరును సులభముగ గ్రహింపగలరు. క్రూరసంఘమువారు గూడ, యా సత్యమును గ్రహించిరి. కాని, ఇండియా ప్రభుత్వ సంస్కరణమును ప్రతిపాదించుట వారిపని గాకబోవుటచే, లోపభూయిష్టమగు సూచనలను కొన్నింటిని వారు జేయవలసి వచ్చెను.

సంస్కరణ సూచనలు

అయినను, ఇండియా ప్రభుత్వ సంస్కరణ విషయము నసలే విడచివైచుటకు వీరికి వీలుగాక బోయెను. స్వపరిపాలనా బాధ్యతను ఇండియా ప్రభుత్వములో ప్రవేశపెట్టవలయునని, వారు నిష్కర్షగ సూచింపక బోయినను, కొన్ని సంస్కరణ సూచనలను మాత్రము వారు గావించిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు, శాసననిర్మాణ సభవారి నిర్ణయముతో నేకిభించుచో, ఉభయుల నిర్ణయము

కొనసాగి తీరవలయును. ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారపు డుజోక్యము కలుగజేసికొన గూడదు. ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారి యంగీకారము బాంధవంక, మిక్కిలి యవసరము గలిగినపుడు తప్ప, వీటిల్లును గవర్నరు జనరలుగారు సర్దిపైజేసి, స్టేటు కౌన్సిలుకు బంతుగూడదు. ఏ శాసనమయినను, శాసన సభలోని గరిష్ట సంఖ్యాకులగు అనధికార సభ్యుల యంగీకారము బొందియున్నచో, శాంతికిని, సుఖరిపాలనమునకును, తనకుగల బాధ్యతకు భంగము కలుగునని దోచిన దత్తు, కార్యదర్శి ఆశాసనమును నిరాకరించుటకు వీలు లేదు. ఇట్టి సూచనలు, శాసన సభవారి కెక్కుడు వలకుబడి గలుగుటకు తోడ్పడును గాని, స్వపరిపాలనా బాధ్యత నొసకబావు. సర్ జేమ్సు బ్రూనెటుగారు, ఇండియా ఆఫీసు సభ్యుడును, సివిలు సర్వీసు యుద్యోగియునైనను, స్వాతంత్ర్యప్రజా యుత్త శాఖావిభజనమును ఇండియా ప్రభుత్వమున గూడ ప్రవేశపెట్టవలయునని గోరుట సమాజసముగ నున్నది. ఇందుకొరకై వారొక ప్రత్యేక విధానమును తయారుజేసిరి. కాని, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునందు వలె, ద్వంద్వపాలనా వ్యవస్థిని యథావిధిగ ప్రవేశపెట్టుటకు వీరికి వీలు గానింపలేదు. ఇండియా ప్రభుత్వమునందు, బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టుటకు వీలులేదను సంస్కరణ గ్రంథకర్తల నిశ్చయము వీరి మార్గమున కభ్యంతరముల గల్పించుచున్నది. అయినను శాసన సభవారి యిష్టము ననుసరించి, ఇండియా ప్రభుత్వము నడుచుటకు కొన్ని ఏర్పాటులు సూచింప బడినవి. ప్రజాభిప్రాయము కొనసాగవలసిన అఖిలభారతీయ శాఖలను (బి) గ్రూపు క్రిందను, అధికారుల వశమునం దుండెడి శాఖలను (ఏ) గ్రూపు క్రిందను, బ్రూనెటుగారు విభజించిరి. ఈ విభజనము రాష్ట్రప్రభుత్వముందలి ప్రజా యుత్త స్వాతంత్ర్య శాఖా విభజనమునకు సరిపోవుచున్నది. రెండు గ్రూపులక్రిందను వీరేర్ప ఆచిన శాఖలు సంతృప్తికరముగ లేవు. ప్రజా యుత్త శాఖలో ఎక్కుడు శాఖల నింకను జేర్చవలసియున్నది. వీరి ఏర్పాటు ప్రకారము, స్వాతంత్ర్య శాఖలలో, బిల్లులను ప్రవేశపెట్టునపుడు ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారి యనుజ్ఞను ఇండియా ప్రభుత్వము ముందు బడయవలసి యుండును. సర్దిఫికెట్టు వద్దతి నవలంబింపవలయునో లేదో, గవర్నరు జనరలుసభవారే నిర్ణయింతురు. బడ్జెట్టును శాసనసభవారు విమర్శింపవచ్చును గాని, దానిపై ప్రాటు జేయుటకు వీలుండదు. ఇక ప్రజా యుత్త శాఖల విషయమై బిల్లుల ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారి అనుజ్ఞతో నిమిత్తము లేదు. శాక్వనులేనిది, ఇండియా ప్రభుత్వము సర్దిఫికెట్టువద్దతి నవలంబింపగూడదు. కొంత పరిమితికి లోబడి, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారికి గాని, శాసనసభకుగాని తెలుపకుండ ధనమును వ్యయపెట్టవచ్చును. ఆపరిమితికి పైబడిన వ్యయమునకు బడ్జెట్టును తయారుజేసి, ప్రభుత్వము వారు శాసన సభలో ప్రవేశపెట్టవలయును. శాసనసభవారి ప్రాటుల ప్రకారము, బడ్జెట్టు కొనసాగవలెను. శాసనసభవారి రంగీకరించెడి వ్యయమును, ప్రభుత్వ కార్యదర్శికి తెలుపుచుండవలెను. ఇందును బట్టి ప్రజా యుత్త శాఖలలో శాసనసభ కాయవ్య యాధికార మియ్యవలెనని, బ్రూనెటుగారు రంగీకరించుచున్నట్లుల స్పష్టము. ఈ యధికార ప్రదానమే, స్వపరిపాలనమునకు మూలాధారము. పరిపాలన విషయములలో మాత్రము శాసన సభకు

సలహానొసగు సధికారము మాత్రమే గలదు. బ్రూనెటుగారి విధానపు వివరముల నింకను విపులీకరింపవలసిన యగత్యములేదు. ఇండియా ప్రభుత్వ సంస్కరణవశ్యకతను వారు బాగుగ గ్రహించిరనుట మాత్రము తేటతెల్లము. ప్రొఫెసరు కీటుగా రీ విషయమై నొక్క వక్కాణింపకున్నచు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వములలో ప్రజాధికారమునకు నష్టము కలుగకుండుటకు తగిన ఏర్పాటుల సూచించిరి. వాటినిగూర్చి రేపు చర్చించెదము.

వాణిజ్య స్వాతంత్ర్యము

వాణిజ్య స్వాతంత్ర్యము, స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యముతో కలసి యుండవలెనని, కాంగ్రెసు సభవారు స్పష్టముగ గోరిరి. కాంగ్రెసు రాయ బారు లీ విషయమై ఆంగ్లేజీములో తేటకరము చున్నారు. మితవాద రాయబారులు మాత్రమీ సంస్కరణ మంత ముఖ్యమయినది గాదని తలచుట మాత్రము వింతను పురిగొల్పుచున్నది. సర్ జేమ్స్ బ్రూనెటుగారు రలుల దలచుట లేదు. "హిందూ దేశీయల కోర్కెల ననుసరించి, వాణిజ్య స్వాతంత్ర్య సమస్య పరిష్కరింపబడని యెడల, సామాన్యాధికార నిర్ణయ మీ సమస్య ననుసరించి జరుగవలయునని, నిరంతరం దోశము ప్రబలును. ఈ సమస్య, స్వపరిపాలనా సమస్యతో బాటు సాధ్యమగునంతవర కేకకాలమునందే పరిష్కరింప బడనియెడల, స్వపరిపాలనా ప్రదానము చాలవరకు నిరర్థకమగును. సంస్కరణ ప్రవేశ సమయముననే, సార్వభౌముని ప్రభుత్వమువారు హిందూ దేశ వాణిజ్య సమస్యను విచారించి తగిన నిర్ణయము గావించుమని, బ్లానముజేయుట యవసర"మని బ్రూనెటుగారు స్పష్టపరచిరి. బ్రూనెటుగారు, భారతీయులతో బాటు వాణిజ్య స్వాతంత్ర్య ప్రదానావశ్యకతను నిరూపించుచుండుట సమ్మోదావహము. ప్రొఫెసర్ కీటుగారు గూడ యీ సంస్కరణ మవసరమనియే తలచుచు నిటుల వ్రాసిరి:

"హిందూ దేశమునకు వాణిజ్య స్వాతంత్ర్యమును ప్రసాదించవలయునో లేదో నిర్ణయించుటకు, బ్రిటిషు మంత్రివర్గమువారికి మాత్రమే అధికారము గలదు. కనడావలె, హిందూ దేశము ప్రత్యేకముగ వ్యవహారములను నడుపుకొనుటకు గాని, అంతరంగిక వ్యవహారముల కట్ల సంపూర్ణ బాధ్యత వహించుటకు గాని, ఇక్కడ గలిగియుండునపుడు, వాణిజ్య స్వాతంత్ర్య మవసరమౌకదా యను ప్రశ్న యుదయించనేరదు. ప్రస్తుత స్థితిలో, సామ్రాజ్యమునకును యితర దేశములకును గల సంబంధములలో సంఘర్షణ గలుగజేసెడి చర్యల కవకాశము లేకుండునటుల జూచుటకు, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమున కధికార ముండవలెను. అయినను, అధినివేశ రాజ్యములకు వలెనే హిందూ దేశమునకు గూడ కార్యావసరముగ వాణిజ్యవిషయములలో సమాన స్వాతంత్ర్య మొసగుట భావ్యము. ఈ స్వాతంత్ర్యమును, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారే సరాసరిగ ప్రసాదించవలయును గాని, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ద్వారా గావించగూడదు."

కీటుగారు, చరిత్ర బోధించెడి యుపాధ్యాయుడగుటచే, రాజ్యాంగ విధాన నియమముల గూర్చి కట్టుదలజూపుట సహజమే యయినను, వాణిజ్య స్వాతంత్ర్యము హిందూ దేశీయులకు చేకూంపవలయునని యంగీకరించుచునే యున్నారు. స్వపరిపాలనా సమస్యతోబాటు యిదిగూడ వెంటనే పరిష్కారము గావలయునని, భారతదేశ ప్రతినిధులు వట్టుబట్టి, కృతకృత్యులగుట భావ్యము.

పంజాబు శిక్షలు

ఆంధ్రుల కర్తవ్యము.

పంజాబు శిక్షలు ప్రజలను నిర్విణ్ణులను జేసినవి. మార్షలు లా ననుసరించి చేసిన విచారణలు వ్రాసిన తీర్పులు ధర్మశాస్త్రజ్ఞుల తీవ్రక్షోదనమునకు బాలైనవి. దోహదోపేతులకు వారు కోరిన న్యాయవాదులను నియమించుకొనుటకు హక్కులేక పోయినది. నార్మనుగారు గవర్నరు జనరలు గారికి వ్రాసిన లేఖకు ప్రత్యుత్తరము పంజాబునందు మార్షలు లా ఉపసంహరింప బడిన తరువాతను చేరినది. ఈ లోపుగ నేరారోపితులకు శిక్షలు విధింపబడినవి. బ్రిటిషు పరిపాలకుల దండన నీతి గౌరవ హీనమగుచున్నదని నార్మనుగారు తెలిపిన భావమును పాలకవర్గము గ్రహించుట ధర్మము. డాక్టరు కిచులు సత్యపాలుగారు లాలాహరి కిషనులాలగారు రాంభుజదత్తుగారు గోవర్ధనదాసుగారు మొదలగు వారిపై నారోపితమైన దోషములను మార్షలు లా ననుసరించి యోచించుట యనుచితమని న్యాయ శాస్త్రజ్ఞుల నిర్ణయించుచున్నారు. శాస్త్రప్రమాణ మెటులన్నను నేరారోపితులకు విధించిన శిక్ష లతిఘోరములని విశేషమగుచున్నది. హరితాళ సందర్భమున దితర ప్రాంతములందు జేయబడిన ప్రసంగము పంజాబునందును నాయకులు జేసిరి. హరితాళ సందర్భమునందు జేసిన ప్రసంగములకు ద్వీప తరవాస శిక్షలు సర్వస్వాపహరణము ప్రాణదనము ఘోరశిక్షలని యొప్పుకొనవలసి యున్న గోవర్ధన దాసుగారు ప్రచురించిన లేఖకు వడేండ్ల కఠినశిక్ష విధింపబడినది. లేఖను క్రిందిన వారికి లేని శిక్షను గోవర్ధనదాసుగారి భవించుచున్నారు. లక్షాధికారియైన హరికిషులాలగారు సర్వస్వమును గోలుపోయిరి. కుటుంబము నిరాధార స్థితియందున్నది. కిషను లాలుగారి కుటుంబమునకు సంభవించుర్దతయే ఇతర కుటుంబములకును పంజాబున సంభవించినది. పంజాబునందు ప్రజలకు గలిభయము పంజాబును జూదిన మదనమో; మాలవ్యాగారు మొదలగువారికి దెలిసియున్న కలకత్తాయందు గూడిన జాతీయ మహాసభ సంఘ సమావేశమునం దీ యుదంతము; మాలవ్యాగారు సభ్యులకు సత్కరించి సభ్యు విచారవరపశులను జేసిరని తెలియుచున్న గంధి మహాత్ముడును పంజాబులను తీవ్రముగ ఖండించుచున్నాడు. కషమదశయందు పంజాబు సోదరుల నాడ యుద్ధించుటకై భారతీయులందరును కడుట ధర్మమైయున్నది.

మాంటేగుగారు తెలిపిన విచారణసం: గూడకపూర్వము పుణ్యకాలమంతయును పోవునని తోచుచున్నది. చేయగలిగిన వెంటనే చేయుట యత్యవసరము. ప్రాంతపాలకులు మాక్లగారుగారు కొంత న్యభావమును జూపుచు ప్రజారక్షణమునుటకు బూచుకొనుట శ్లాఘ్యముగనున్నది. నను ప్రీవీ కౌన్సిలునందు న్యాయవిమర్శన గినగాని మార్షలు లా చర్యల న్యాయములను స్థిరముచేయుట కవకాశములు ప్రీవీ కౌన్సిలునందు న్యాయవిమర్శనమును జేచుటకు లక్షలకొలది రూప్యములు గావలసియును. ఈ ద్రవ్యమును సమకూర్చగల భార: భారతీయుల మీదను గలదు. కాంగ్రెసు కమి కలకత్తాయందు సమావేశమైనపు డాంధ్రప్రతినిధులు రూ 2000 లను నాంధ్రదేశమునుండి వసూలు

పత్రికల వ్యాసములకే భాషాంతరముచేసి వేయవలసివచ్చినది. ఇతర విషయములకు గూడ, నాంగ్ల పత్రికలనుండి యే భాషాంతరము చేసి వింపుచుండిరి. ఆయాప్రజలకు లభించు లక్షణములను మిక్కిలితగ్గున, ఇందులను విద్యాధికులకే భాషాంతరము చేయవలసివచ్చినది. కనుక వనితయ్య సం గతులమీయే లేనందున పల్లెటూరంతట మంత పత్రికలను దీసికొనివేసి వారుకారు. ఈ కారణములను బట్టి ఆంగ్లవిద్యయుం దు విరుదములు సంపాదించిన వారికే చిన్న లేఖను వ్రాసిన ఆయన యెంతయు జేకాభిమానగ గణించ బడుచుండెడివాడు. ఆపత్రిక మర్యాదయైనదిగ భావించబడు చుండెడిది.

1901 సంవత్సరమున కృష్ణానందల సభవారు కృష్ణా పత్రికను పక్షపత్రికగా స్థాపించిరి. కొండవేంకటప్పయ్య పంతులు, దాసునారాయణరావు పంతులు, మొట్టమొదటి సంపాదకులు. డి. ఏ. ఆనెన డి. ఎల్. పరీక్షలుపూర్తి, ప్రముఖులుగ, విద్యాధికులుగ, ఎంచబడుచుండిన వారు జేకాభాషాపత్రికల సంపాదక భర్తయినట్లు బూనినవారిలో మనవైపుల వీరే ధములు. వేంకటప్పయ్య పంతులుగారు గుంటూరునకు పోవుంట్లు కృష్ణాపత్రికా సంపాదకత్వమును వదలలేదు. వీరు, భాషాంతరములకు మూలమేకాదు. భూగోళము, చరిత్ర, కృత్రికాత్వము, కృత్రికము, మున్నగు విషయములకుంబంధించిన భాషాంతరీకరణములు కూడ వాతజేయుచు, త్రికను బహుసామర్థ్యముతో నిర్వహించుచు వచ్చిరి. అదేమి త్రమా, కృష్ణాపత్రిక స్థాపించ బడకుండదని చెప్పిన నేనీ, వరు 1902 సంవత్సరమున, నల్ల ఎడీటరుగ నుండుటసంభవించి వేంకటప్పయ్యగారి యొక్క వట్టుదలవలననే కృష్ణాపత్రిక విలంబముగలిగినది. లేనియెడల నప్పటిలోనే ఆంధ్రించి యును. ఈ పత్రికకు ప్రభుత్వమువారు సహ మెచ్చుకొని రు నేర్చుకొనవలసిన యూరోపియన్ ఉద్యోగుల కిది సహకారమునదని క్లాఫింది.

గ్రామ సంఘము.

ఆరోజులలో నాంగ్ల విద్యాంగులకును, గ్రామస్థుల సంబంధము మిక్కిలి తక్కువగనుండునది. ఆంగ్ల విద్యాంగులకు నాగరికులమనియు, తామె పండితులమనియు కొనుచు తక్కిన వారిని నిరసించుచుండెడి వేంకటప్పయ్య పంతులుగారు ఆంగ్ల విద్యాంగులు, స్థులతో నెక్కువ వికరుత్వముతో మెలగి వారి యభిప్రాయములను, మండల సభల ప్రయోజనముండ పుచువచ్చిరి. ఈ యభిప్రాయము నాచరణకు దెచ్చుటకటి రెండు వేసంగికాలపు నెలవులలో గుడివాడ కాలో నుపశ్యాసములకు బయలుదేరిరి. ఆసంవత్సరము మలేను. కాని, అంతకు పూర్వము డి. ఏ. డి. ఎల్. పరీక్ష పూర్తివారిలో నీ విధమున వల్లెటూర్లకు పోయి, లతో గలసి మెలసి, వారి కష్ట సుఖములను విచారించుటకు, పల్లెటూరివార్లకు నెక్కువ మైత్రిని లిపవారిని గానము.

చిన్న పత్రికలు

వేంకటప్పయ్యపంతులుగారు గ్రామములకుపోయి యును లిచ్చుటతోమూలమే తృప్తిచెంది యుండలేదు. ప దారుల కుపయోగించు విషయములను తామును, నితరులకే వ్రాయించియు, చిన్న చిన్న పత్రికలను లను ముద్రించి యుచితముగా పండి చెట్టింది. వీనిలో ఆల్లూ, మనోమృత్యువరములు, కలరా, మరవగ్గములు విషయములకు సంబంధించిన పత్రికలను రయితులు లక్లాఫింది.

సంస్కరణాభిమానము

భారతముగ మనలో జేకాభివృద్ధికి సంబంధించిన కుటుంబ సమానమైన అదరణము గలవారు మి గ నున్నారు. ఈ కొద్దివారిలో నొకరు వేంకట టులుగారు. వికలపులలో నుండుదీరినవారు తమ జేకేసేవయందు వినియోగించుట యుక్తమని తలచి ఎకంతువులకు పునర్వివాహముచేయుట యుక్తమని యభిప్రాయము. ఈ యభిప్రాయతో, యోగి శ్రీనివాస గారు బందరునకు! వచ్చినపుడు, శ్రీపునర్వివాహముల బంధించిన ఉపశ్యాసముల నిప్పించిరి. శ్రీపునర్వివాహ ము సామాన్య విషయములైనను ఆపుడు ఉపశ్యాసము లయ్య, సుపశ్యాసములు వినుటయు నవరాధములుగ పబడుచుండెను. శ్రీనివాస కాశ్రీగారి ఉపశ్యాసములు వరలో పెద్ద కల్లోలమును పుట్టించినది. వాద ప్రతివాద

ములు చెలరేగినవి. సంస్కరణాభిలాషులకు, సంస్కరణ విముఖులకు కక్షలు బయలు దేరినవి.

బహిష్కారములు.

ఈ వేదిలోనే చోడవరపు జగన్నాధరావు గారు వికల తూద్యానామును చేసికొనవలసి తెలియజేసిరి. వేంకటప్పయ్య పంతులుగారి వివాహము జరుపుటలో చాల ఉత్సాహము జూపిరి. జిల్లాసంఘము వారు కుభలేఖలకు మూలమేకాదు వి వా హ ని ర్య నా న ము న కు ను బూతుకొనిరి. వివా హము సలక్షణముగా జరిగినది. బందరు ప్రముఖులందఱు చాల ఉత్సాహమును, అభిమానమును గనుకొనిరి. వివాహము ముగిసి నది. ఊరిలోని వైదికసభాధిపతులు, కుభలేఖలో సంతక ములు చేసినవారందఱు నాచారితరస్కారము చేసినట్లు భావించి, యందఱును బహిష్కరించిరి. పురోహితులవచ్చుట మానిరి. వారు పెట్ట గలిగిన బాధ లన్నియు బెట్టి, ఎన్ని బాధలు పెట్టినను, ఒక్కమును వెనుక దీక్షలేదు. వేంకట ప్పయ్యగారు తమసహజ ధైర్యముతో నిలువబడిరి. ప్రతిసభల నేర్పాటుచేసి, ప్రజాభిమానమును మరలుటకు గాధలు లగు యత్నములు చేసిరి. రామదాసుపంతులు వేంకటప్పయ్య పం తులు మున్నగువారు నియోగ పురోహితులకు రప్పించి వైది కుల బహిష్కరణమును, నిష్ప్రయోజనము గావించిరి. వేంకట ప్పయ్యగారు ధైర్యముతో నిలువబడినది యిప్పుడే కాదు వెనుక దీక్ష వంద్రపాటుగారితో కలిసి కైలకవ్య పదార్థ ములు భుజించినవా రెల్లరు బహిష్కరింపబడినపుడును, నిది యేవిధమున ప్రవర్తించిరి. బందరులో నిపుడు కైలకవ్య భోజ నములేకాదు. దృష్టి దోషములేని భోజనములుకూడ జరుగు చున్నవి. ఈవిషయమున వేంకటప్పయ్యగారి ప్రయత్నములు ముగివదగినవికావు.

ఆంధ్రోద్యమము

జేకమునందీ యుద్యమము ప్రారంభమైన తరువాత, వీరవాహమును బడినవారిలో ముఖ్యము వేంకటప్పయ్యగారు. వీరు గుంటూరునకు పోయినతరువాత సహ, ప్రముఖులగు శ్యామవారులలో నొకరయ్యి, మండియార్ల నము చేయు చుండిరి. దీని సంతకము, వేంకటప్పయ్యగారు ఆంధ్ర జేకపు నేతకై వదిలిపెట్టిరి. ఆధునికాంధ్రులలో వీరియందటి ధైర్యము మావినవారు త్యాగముచేసినవారు మిక్కిలి స్వల్పముగ నున్నా రు. వీరినేతను మనజేయుట గుర్తించుచున్నా రనుటకు, మనకానన నిర్వాణసభ్యులుగ నెక్కుకొనుటయే ప్రబలనిదర్శ నము. వేంకటప్పయ్యగారు, ఆంధ్రమున మండినక్త. వీరికి రవంత కోపము, ఉత్తేజము కలిగినవీరుటగాని, వారి స్వరము గంభీరరూపమును దాల్చును. అప్పుడు మాటకరువాత మాట, భావము తరువాతభావము దోర్లకదును, కూటములకలె వచ్చుచు మునకు గ్రుచ్చుకొనును. ఆ తద లాభిత్వము ఆ వాక్కుంధనము ఆహ్లాదకరములు. వేంకటప్పయ్యగారి కొంత కోపము గలద నుట నిశ్చయమే కాని, ఈ కోపము తుణుకుర మయినది. ఆ తుణుకుననే వారి యంతరంగమునుండి ఆవారమైన ప్రేమ తెలుపబడి వారిని మృత్యువరము వారికినికర స్వభావమును ప్రద ర్శించుచుండును. వేంకటప్పయ్యగారు మనజేకేవలై తమకే క్షిని తమధనమును తమప్రేమను భారాకముగ నొసగియున్నా రు. ఇట్టియుక్తమపుడును గోదావరి కృష్ణా గుంటూరు మం డలముల ప్రతినిధిగ నెన్నుట వేంకటప్పయ్య గారిని గౌరవిం చుటగాదు వారి జేకేక్షిని వారిశ్యామము గౌరవించుట యే; మనయందఱుకు ప్రేమయగు నాంధ్రోద్యమమువై మనకు గల భక్తి విశ్వాసములను బ్రకటించుటయే.

జూలై 25

ఆ. నారాయణరావు.

లియ్యము: గొప్ప సౌకర్యము:—జూలై 17 తేది ప్రకటనమునకు మార్కుగ, "తెలంగాణ" నాకచైకన్న తెంగాణ లియ్యమును ప్రయోగింపరి ఫిక్టెట్టులు తేకుండ 25 జూలై తేది మొదలు 28 తేదివరకు చెన్నరాజభారతిలో నే భాగమున కయినను మద్రాసులోనుండి రైలుమీద బంప వచ్చునని ఉత్తరమియబడెను. ఈ సౌకర్యము 28 తేదికి పిమ్మట కొనసాగునదియై లేనిదియు, అప్పటి రైల్వేస్టేషి ననుసరించి యుండును. అని నివిలు సప్తయిల డైరెక్టరు గారు ప్రకటించు చున్నారు.

ఈ మాసాంతమున ఆంగ్ల జేకమునకు వెదలనున్న గా. డి. ౧౧. పి. రాజగోపాలాచార్యుగారి స్థానమున ఆర్టింగుగ నొక కల్లాబోర్డు అనిధికారాధ్యక్షుని మదరాసు కార్యనిర్వా హక సభ్యునిగ నియమించురని తెలియుచున్నదని మదరాసు మెయిలు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

అంతు

పార్థమెంటు ప్రజలసభ

చమురువి, క యము.

అందు, చా. 21:— (ప్రపంచమునందలి) భవతలం దరను చేరి చూచునంతను గుత్తచేయకుండ నిరోధించుటకు చూచు వ్యాపారమును గూర్చి అధినివేశముల దొరతనముల సహకారమును బడచిపనిచేయుటకు దొరతనము వారాలోపించుచున్నారని కలవేగారు జనుచు గాగిపట్నకు బయలుదేరిరి.

యార్జ్య-పైరు బొగ్గుగనులు.

యాయకమైన బొడ్డుగనులను గూర్చి కన్నడలో నన్ను గారు ప్రధానమంత్రిని కత్తిరించిరి. ఆరే 24 గంటలలోను ఆచటికిని చాల విషయముగమరినది. నీళ్లుతోడువారును ఇంజను కనివాండ్రును నూడ నమ్మకట్టిరి. ఇందులన చాలగనులు భ్వం సమ గు ను 58 గ ను ల లో ని పు డు ప ని జరుగుచున్నదిగాని పనివాండ్రు చాలరు. 85 గ ను ల లో నీళ్లుతోడు కని నిలచి పోయినది. 85 గనులలో నువ్వోగు నీళ్లుతోడుచున్నారు 8 గనులలో నీరునిండిపోయినది ఒకటిరెండు లోబలలో మరి 12 గనులలో నీరునిండిపోవును. ఇందులన చాలవిషయకట్టిరి గలిగినది. కొన్ని గనులు క్వరలో నీరు నిండుటకుల పొడనున. కట్కినదానిలో నిలువ ననకాకముందే కుండ పోవును. ఈగనులనుండి పాలుకు 850 లక్షల టన్నుల బొడ్డు తీయబడుచుండెను. చాల పరిశ్రమలకివి ఆధారమైయున్నవి. బ్రిటిషు షేకమాన పెద్ద బొడ్డుగనుల ఆరణ్యలో యాయకమైన ఆరణ్య రెండవది. కాన నీరు తోడుటకు నాకాదకములోని వారిని దొరకనము వారనటికి కంపకునివచ్చినది. (గొప్ప వార్షికము) మిరి నుండవచ్చును నేమి చేయదలచితిరి. కనివాండ్రు మరల కని ప్రారంభింపగానే ప్రభుత్వమువారిచే కంపకునివారు విరమించెదరు. అంతవరకును దొరికనమువారు గనులను కాపాడుటకు ఏర్పాటుచేసెదరు. సహాయము చేయుగోరు వారి నందరినినూడ రక్షించెదరని కార్మిక మంత్రి గనుల కనివాండ్రకు వ్రాసెను. ఇందులకు ప్రత్యేకముగ నొక కమిషనరు నడటికి కంపకునిచితిరు. ఈ విషయమున నందరును సహాయము చేయవలెను. (వార్షికము) గనులకనివాండుచేసిన పనిలన వారి జీవనాధారములకు మూత్రమేగాక ఆమండలములోని వారందరి బ్రతుకు తెరువునకునునూడ భంగము కలిగింపబడినదిని లూతుడు వారి గారు నుడివిరి.

సంధి కృతము.

జర్మనీ సంధి ప్రమాదము వచ్చు సంధి ప్రమాదము లేదని
సారి చదువుచున్నప్పుడు చాలవలె చర్చింప నున్నట్లుగా నుం
డిరి. జర్మను లింగ్లండున నప్త మరవారమును నిర్ధారణ చేయ
వలెనని కోరుతున్న రెట్టే జేజులులో దొకదాని యందు
విచారణ చేయవలెను. అందుకు సగరమునందు విచారణ చేసి
నచో సానుభూతి చూపుకారు మెప్పుడుండి యుండిరి.
విచారణ చాల గంభీరమునకుని సరటి నాట్లు మెక్లేన్ గారు
చేసిరి.

జర్మను దొంగతనము మహావరాధ మొనరించెనని కార్మికులట్లు నుంల్లానైదుమగు వ్యక్తము కలదుగాని జర్మను ప్రజలలో కొందరికి నిధింపబడిన పరిహారము దుష్కరము గానొల్లనని కార్మికులు వారు తలంచుచున్నారు. కాన జర్మనునేన నిష్కంధమైనైత్యాదికారము జర్మనులవశముననే యుండగలదని ప్రధానమంత్రి స్పష్టపరచుకొనినది కృత్యము నడిచిరి.

సంధిమరతుఁడొకఁ డార్జునులకు వర్తింపువానిని కార్జు
నుఁడు బాగుగా నుపయోగించుకొని ప్రపంచమునందలి కార్జు
నులందఱును తమ స్థితిని బాగుపరచుకొనవలగు నని బార్జును
గారు నుడిచిరి. అన్ని సంధులను కొంత కాలమునకు మరల సం
స్కరింపబడుచుండవలెను. అటులే యీ సంధిగూడ కొంత
కాలమైన పిమ్మట సంస్కరింపబడు నని తలచెద నని రా
జుడు ననెను. పశువు నుడివెను.

లానుడుబాద్లి గారు ప్రశంసనీయులు. విర్రుండు నిమ
యమున విల్బుకు సభాపతి, జనరలు, శ్రీబొమ్మగార్లనూచల నను
సరింపదగునని దెలిపితి గారు నుడివిరి యుద్ధమునకు బిజిషు
వారు క్షయింపరదినదనము సంకల్పిని జర్మకులకలన రాబట్టుటకు
నిమింధన ముండవలెనని బొట్టుమై గారొక సకరణ నుపసాదించు
కాదులూ తరుగరు దాని ననుపదించిరి.

పార మెంటు సంద్ధి.

అందను, జూలై 21:— ఆర్థికమరతుల సమంజసముగ
లేకని అసంతృప్తి గల్గినను మొత్తముమీద శంభిమరతులను
చూర్ణమెటువారు అంగీకరించిరి. మార్పులను గావించుట పా
ధ్యముగాదని అందరను ప్రకాశించిరి.

బిటిషు మంత్రివర్గము.

అంధను, జూలై 21:—పార్లమెంటు విరామమునందు ప్రధానమంత్రి మంత్రివర్గమును మరల సంస్కరించును. బాల్ఫూర్ గార్డను మిలితర ప్రభువు గారును మరికొందరును రాజీనామాలు నివ్వెదరు. మరల వెనుకటివలెనే 12గురు మంత్రులు నియమింపబడుదురు.

ఎం. ఈ. రె శ్రీనివాస ముగియుట.

అందఱు, మార్చి 20:— కంపెనీవారికిని రైల్వేవారికిని
 వాంఛ వాతీయసంఘము వారికిని రాయబారములు జరిగిన
 పిదప ఈ కార్యపు యిరువదారి సమైక్యము చేయబడినది. మర
 తులన సమైక్యము పూర్తిగ అంగీకరింపబడుననుమాదికి 90
 మంది వాటి నంగీకరించెదరు.

రే శ్రీనివాస ముగియుట.

లండను, జూలై 21:— రైల్వేస్ మ్యూజిసింగిది. శేటి నుండి రి సిల్లింగుల పాచ్చుధర అచటలానికి వచ్చుటచే ప్రజలకుమెరుకుచున్నారు. దీనిచే గనుల పనివాండు గూడ కృషివహించుచున్నారు. ఈ పాచ్చుధరలవలన కలలన్నియు ఆగిపోవలసి వచ్చును. ఎవరికిని ఉద్యోగము లేకుండపోవును. రాక్షసిబాగు లేకుండుటచేసి సైనికులు అనేకచోట్ల ఆందోళనము గావించుచున్నారు. మాకు కావలసినది తనిగాని ధనము గాదనిరి మాంచచ్చరువారు లండను మీదికి బతుకును నిశ్చయించుకొనిరికాని దొరతనమువారేమి చేయుగలరు ?

కామ్యముల అశాంతి.

అండ్డు, బాలై 20:—యాన్కుమైగు గని తదివారల సమ్మెకట్టు చాల వికరీతముగ వ్యాపించెను. ఇప్పటికి 2 లక్షల మంది సమ్మెకట్టి యున్నారు. వారిలో 50 వేల మంది తంపు చేయుటకును గనుల సక్రమముగ మండునట్లు చేయుటకును నిశ్చయించబడినవారు.

లివనూపూలు ఓడననివారల సమ్మెకట్టు.

లివరువూలు శేషవర్షమున నాకాశమున
 కు, ఇంజనీయరులును బ్రాహ్మణులు పరివార
 లునులసివదలు వారికి దమ్ముగ సమ్మెకట్టిరి.

రాక్షసి బాగు ప్రియమగుట

బోవరా గారి తీర్మానము.

౧౦వకు, జూలై 18:— రాక్షసిబొగ్గు హెచ్చిధర
 లను గురించి బోస్ట్లాగా రొక మార్గమును జూపిరి. కాని గను
 లనంధుమువారు దాని నంగీకరించకపోవుటచే రాక్షసిబొగ్గు
 ధరను 6 పిల్లింగులకు హెచ్చించుట 21-తేదీనుండి జరుగునని
 బోస్ట్లాగారు కామత్సునభలో క్లయిన్సుగారికి ప్రయత్నితర
 మొసగిరి. ఈ తీర్మానమును అందనను అంగీకరింపవలయు నని
 గతుల పనివాండ్ర ప్రతినిధులు పనివాండ్రతో జెప్పబడు నిశ్చ
 యించుకొనిరిని కామత్సునభలో బోస్ట్లాగారు గ్రహించిరి.
 ఈ విషయమును పరిష్కారముజేయుటకు అతనరము గల్లునని
 దొరతనమువారు అనుకొనలేదు. కాని రాక్షసిబొగ్గు ధరను
 అనుమోక్ష ధరతో సమానముగ విక్రయించబూకుట అసా
 యికరముగ నుండు నను అట్టి రాయము మార్పు నుండలేదు.

యూర్యు-పైరు గనులు:

అందఱు, జూలై 21:— యోర్క్ షైరుగనులలో నీరు
తోడ ఏర్పడుటవన్నిటిని పరిశీలించుటకు దొరకనము వారు
నర్ ఎరిక్ షెడ్డింగు గారిని నియమించిరి. జర్మనులు ప్రాన్సువా
క్రమించి తరారువారిగనులను చూచినచోయిట తలన నాగను
లెట్లు భ్వంసమయ్యెనో యిప్పుడు పేక్షించిన యోర్క్ షైరుగను
లగుండ వట్టి భ్వంస మగునని దొరకనము వారు కలంచు
చున్నారు.

యూర్యుషేరులో సమ్మోకట్టు

అందన, జూలై 20:-- యాద్యున్నేరు గనుల కవి
వాంఛనమ్యోక్తు వ్యాపించుచున్నది. 2 అక్షులమంది యింత
వరకు సమ్యోక్తిరి. వారిలో 50 వేల మంది గనులలో నీరు

తోడును వానిని కాపాడుచుండువారు. తిక్కనూరులో నాకల
కార్తికేయ శిల్ప సాహస్యాన్ని చూపుటకు నాకల నవమీ
దోగ్గనూరు (మేట్టు) యింజనీరును గూడ సమైక్యజేసి.

మావజోటికి వున్న నేన యొద్దొకమలహ కావ్యము
దాడిగారికి నీవిల్ల కావ పతక మొసకబడినది.

హర్షింకములలో జరిగిన పోటీ ఆటయందు ఇంగ్లాండు
వారు విజయములై జయపూర్వము గైకొనిరి.

డాక్టర్ నాయర్ గారి దహనము.

అండెక్, జూలై 21 — గోల్డ్‌ఫుల్ గ్రేడ్‌ల ద్వారా దాక్టరు
 నాయకులకు దమానము చేయబడిరి. పెంకటరెడ్డి నాయకు,
 మొదలియారు, రామా రాయలంగారు కవలపుర గార్లకు సి డెక్
 హామ్యుట్రు గారిచే బంపబడిన పెన్సానెక్ గారును శ్రీకావ
 వాటికకు బోయిరి రెడ్డి నాయకులకు నాయకులగుని గురిం
 చి ముచ్చటించిరి యూరపియను సంఘమువారును మదరాస్
 మొయిలు పుత్రిక మున్నగు వారనేకులు నాయకులగు గౌర
 వార్థులకు పున్నమాలల నంపిరి. వీరి ఆశులను ఇండియాకు దా
 క్టరు మినెక్ గారు బంపెదరు. కూచిలిహారు మహారాజుగారిచే
 జరిగినటుల నాయకులగుకి స్వాగత చిహ్నమును నిర్మించవల
 యునని రెడ్డిగారు చూపించిరి

క రాచీ రై లుబండి | పమాదము.

లండను, జూలై 20 — వెనుక కరాచీకుండి రైలుబం
డిలో జైల్లిన వైనిటలలో కొందరు ఉష్ణాధికృతవలన చనిపో
యిన విషయమున బాధ్యత యేకర జవరలు యాగారీదీ మాం
ట్రాగూ గారు నుడివిరి. ఆ విషయమున యాగారు కక్షిరంచన
లేకుండ వీరై నంతవరకు వైనిటల సౌఖ్యమునకు వలయు
నేర్పాటుల నన్నిటినిచేసిరి. మరల దీనినిగూర్చి యుండియాలో
నే విచారణ చేసిన యాగారీకంటే వెదముక్కొగిని శిక్షించవల
సి నవచ్చుగాన యుండియాలో నట్టి విచారణ సరిపడదుగాని
యింగ్లాండు నందట్టి విచారణ జరుపుట కన్ని సౌకర్యములును
గలవు. మాఖ్యులగు సాక్షులందరునుగూడ నచటనే యిప్పుడు
న్నారని యొక మాఖ్యునిలేఖనకు మార్చింగు పోస్టుప్రతిక
వ్రాసెను.

సంధ్యుత్పవములు

అందరికీ, జూలై 21:— సుధావ్రతారము అందఁడు
నగరవాసులు కమలమవృత్తపురుషులు శ్రద్ధాశుభ్రులై ప్రేమించు
చున్నారని సంధ్యోన్నతములు ఆత్మగర్వ వైధిగముతో జరిగినవి.
మొత్తము 10 లక్షల పాదులు వ్యయమైనవని అంచనా వేయ
బడినది. శ్రీతియోటున ఆల్లరులు ప్రమాదము లేకుండ జరిగెను.
కాని బ్యాటికొడగ్గర మాత్రము నైసికులను ప్రార్థనలను పాదు
లు బోవుప్రసాదమున (బట్టిక పార్కు) జేయనియకుండుటచే ఆ
ల్లరులు జరిగినవి. పురమందిరము పరకు రామప్రీతి జేయబడినది.
చాలవరు ఆశ్చిత్తులబడినది. కక్కిన శ్రీతియోటున ఉత్సవము
దివ్యముగ జరిగెను.

శాకునీనాని

అంధను, బా.లై 21: — పాతు నేనానిగాదు (ప్రాంసు) కు కుదుగుమిరి. ప్రజలు మీరి జూచుటకు చేసినట్లు విచ్చేసిరి. బా.లై సార్వభౌమాదు (ప్రాంసు) బ్రిటిషువారులకు కలుగ జేసిన మెత్తికి వారి పెంకియు నుండిరి.

బిటిషు విమూనము

உ-5

శోపేక్షపాదక, ద్వారై 20:— శేరివృత్తులకుండి
 శోపేక్షపాదకము 7½ గంటలలో బ్రతిమ ఈ రి-విమానము
 పోయెను. అదిపును పోయినపుడు బోవుచున్నది. ఫిన్
 ను రివల్విరు ప్రభుత్వము వారి కడను ప్రత్యేక కార్య భారమును
 వహించి బోవుచున్నది. కార్యాలయపు బుద్ధిగియు,
 పోయినపుడు బోవుచున్నది బ్రతిమ రాను బాగులకు సంక్షే
 మలను, బంధనవారై పత్రమును ఈ రి-విమానము గోపాపు
 చున్నది.

కష్ట కాలము

అదేమన, కాలై 19:—బర్హ కడే సేవానిగారం
 జరిగినవింకు సందర్భమున ప్రస్తావించిన సేవకాండ.
 కారిమన నూర్పు సేవకాండ రాజా గారు క
 తియ్యన నర్హతముగల బాధ్యతను

నున్నది. కాని ఈ అయిదు సంవత్సరముల నుండి జయప్రదముగ కావ్యభారమును నిర్వహించి గల్గినట్టి పాతల ఉత్సాహము ఈ కవ్య కాలమును గూడగలవలయునని సహాయముచే ట్టి పాతల సామ్రాజ్యమును విశ్వవ్యాప్తమున వికసితమునగా, కాపాడ గల్గుదుము. పూర్వపు బౌద్ధత్వస్థితికి కొంతమంది జాలరు.

వాక్ రోమును.

లండను, జూలై 21:—15 వ తేదీగల ఏడవ సందేశము. రానుచున్నానట్లు ఒడ్డుపట్టిపోయిన వారోమనే అనుబంధ పట్టి ఇనుకలి నైలమిద నట్లనే పడియున్నది. వాయు భారము బాగులేదు. ఈ పాతలమట్టున్నది. సమాద్రతరంగములతి తీర్చుకొని నోడనై కలరుచున్నది. ఒడలోనికి కూడ చొరబడుచున్నది. చాల అపాయ న్నితీకవచ్చుచున్నది. వెంటనే కొంత చక్కరనట పారబోసిగాని ఒడను సంతోషముట దుస్సాధ్యమని కెంతా తలచుచున్నాము. ఒడ విడుదలదినది. దానియందలి నావికులు (బ్రిటిష్ ఎన్సెన్సు, వార్షికు మును అను స్థితులవై నున్నాడు.

ల్యూటనులల్లరి.

లండను, జూలై 21:—యధ్యమందు మరణించిన నైని తుల గౌరవార్థ మొనరింపబడు ఉత్సవమును జరుపుటకు హక్కు నీయమని పురపాలక సంఘమువారు నిరాకరించుట వలన అనేకసంఖ్యల ప్రజ లెరుగబడి ల్యూటనులద్దనందు పురమందిరము నెరించి తగులబెట్టి నే గూలద్రాసిరి. గుమారు 2 లక్షల 50 వేల పాపల నష్టము సంభవించియుండు నని మదింపు చేయబడినది.

ఇంగ్లాండు; మిత్రమండలి.

లండను, జూలై 21:—మిత్రమండలి సేనానుల గౌరవార్థము కార్తన హోటెలువద్ద జరుపబడిన బిందులో జరిగిన కథకు వేళ్లు గువరాజుగా రధ్యతరత వహించిరి. వారు యువవ్యాసమునందు మిత్రమండలివారి యైకమత్యమును ప్రకటించి మార్గము పాటగాని చాల విశేషముగ పాగడిరి. పాటగా రించుటకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు మిత్రమండలి వారి స్నేహ భావము కొనియాడిరి.

మార్షలు పాగుగారి అన్వేషణ

లండను, జూలై 20:—ఈ రోజున మార్షలు పాగుగారి కన్వేషణ కలిగినది. మోటారు బండిలో నిండి తీసికొనివెళ్లిరి. పాగుగారికి జలుబుచేసినది. రాత్రి పాగుగా నిద్రపట్టినది. ఇప్పుడు చాల ముఖపుగానున్నవని 20 వ తేదీ రాత్రి 10 గంటల 45 నిమిషములకు ప్రకటించబడినది.

సామ్రాట్టు సందేశము.

లండను, జూలై 19:—యధ్యమందగ్గమున కడుగొట్టినో కనిచేసిన స్త్రీలకును పురుషులకును వందనము లర్పించుచు సంద్ధి జరిగినందున ఏకత్వమున సంకల్ప ప్రియును సంవదయును కలుగు గాక యని సార్వభౌము దానించుచు అన్ని జేతముల వారికిని తంతివార నంపెను. గాయములతోగలిగిన వారినిగూడ నభినందించుచు వారిగాములతో ప్రజలనున్నవలకు పాతల భూతములగు గాక యని సామ్రాట్టు నూదించెను.

హెలీనాకన్యవరిణయము

లండను, జూలై 19:—కేంద్రిడ్డి మార్క్సిస్టు (మొక కటెకుమ్యూకు) గారి కుమార్తె యగు హెలీనాకన్య మేజరు ఎలిరీగిల్బుగారిని వివాహము చేసుకొనుటకు సార్వభౌము దనుజీతించెను. గిల్బుగారు మింట్రోప్రభువురాజు ప్రతినిధిగా నున్నపుడు చక్రవర్తుకుగా నుండెను. గిల్బుగారు ఆర్డెను హనుభక్తువునకు జ్ఞాతి.

తంతివార్తల వరిశీలనము.

లండను, జూలై 21:—బ్రిటిషువారి అధికారమునగుల కాని కన్వీటికిని ఈ నెల 24 వ తేదీ రాత్రి 12 గంటల మొదలు వడిలము తొలగింపబడును. పిమ్మట నిర్విరోధము ఈ యిరువురు కన్వీటెడ్ బ్రిటిషు సామ్రాజ్యసంకర్షణ జేతముల గురించి టర్కీపేలస్తీను, సిరియా, మెసపొటేమియా, ఇరాక్ లకులకుత్వ లెక్కిన అన్ని ప్రపంచ జేతములకును సంపదమృతని దొరకనమువారు ప్రకటించిరి.

ప్రాస్తా

అస్ట్రీయా సంద్ధి వరతులు.

కొత్త నిబంధనలు.

లండన్, జూలై 20:—అస్ట్రీయాకును, హంగరీ, జెకోస్లావోకియాకును మధ్యగల సరిహద్దులకు సంబంధించిన వరతులు ముచ్చటెందినవి. జర్మను భాషను మాట్లాడు ప్రజలు గల రాష్ట్రములను అస్ట్రీయాలో గలపుట కిట్లు జేయబడినది తెలుపబడినది. ద్యామ్యమునకి దక్షిణభాగముయొక్క పె్పెర్లకు దక్షిణముగ సరిహద్దు ఏర్పరువలయును. అస్ట్రీయాను నైస్యును 80 వేలకు మించియుండరాదను. మూడు నెలల లోపుగ ఈ సంఖ్యను తగ్గింపవలయును. కర్మంధ ప్రైవేట్ క్రమమును తొలగింప వలయును. విద్యుత్ నైటలను జేర్చుకొనవలయును. దీనివలన నైస్యును తగ్గించుటకు వీలగును. సరిహద్దులను కాపాడుటకును, జేతమున కాంఠిని నెలకొల్పటకును నైస్యును వినియోగింప వలయును. ఉద్యోగములందరకు రెన్యులర్సుగ నేయండవలయును. ప్రస్తుతమందున్న ఉద్యోగులు 40 ఏండ్లు. వయ్యవరకు కొలువులో నుండవలయును. కొత్తగ నియమించబడు నైస్కోద్యోగులు అభయము 20 ఏండ్లు కని చేయుట కంగీకరింపవలయును. మూడు నెలల లోపుగ విధింపబడిన వరతుల నివరముల ప్రకారము నైస్యునందరకు తగ్గింపవలయును. ఎక్కువగనున్న యధ్యపాతుగిని స్వాధీనము జేయవలయును. యధ్యపాతుగిని ప్రత్యేకముగ ఒక ప్రజాతముననే తయారుజేయ వలయును. యధ్యపాతుగిని ఎగుతలి, దిగుమతి: జేయరాదు.

అస్ట్రీయా వారి కువలసిన నష్టపరిహారముల వివరములు 1921 సం॥ మే 21 తేదీని తెలియజేయబడును.

ఈ మొత్తమును 80 ఏండ్లలో తీర్చవలయును. అస్ట్రీయా వస్తు సుంప పైని తగ్గించువిషయమై ఆసంఘమువారు ఆలోచించెదరు. తక్షణమే నష్టపరిహారము నిచ్చుటకు గూడ వరతులు గలవు. రెండు నెలల వరకు నాకలను, జేపల పడవలకు అస్ట్రీయా వారు స్వాధీనము జేయవలయును. నూటికి 20 చొ॥ నడినా కాదగ్గమునగూడ స్వాధీనము జేయవలయును. అస్ట్రీయా ధ్వంసముజేసిన ప్రజాతములను బాగుజేయుటకు ఆంగీకరింపవలయును.

మూడు నెలలలోపుగ నిర్ణయించిన జంతువుల నీయకలెను, పిటిని ఇటలీ, సర్బియా, రుమేనియాలు, కియరలయును. యధ్యమునకు పూర్వమున్న ప్రకారము రీ కేంద్ర లోపుగ కలక ఇరువురు మున్నగు వాటిని నష్టము జేయవలయును.

కర 10 సంవత్సరములనుండి దండెత్తబడిన ప్రజాతములనుండి గొనిపోయిన వస్తువులను విక్రయించు వస్తువులను తిరిగి ఇచ్చి జేయవలయును. ఇటలీవారికి మార్క్సియు 1861 నుండి ఇయ్యవలయును. ఆక్రమిత నైస్యులకుగు ఖర్చును గూడ భరించవలయును. 1921 సం॥ మే 21 తేదీ లోపుగ బంగారును ఎగుమతి జేయరాదు. కొత్తగ నిర్మించబడు రాష్ట్రములను యధ్యమునకు పూర్వము ఋణములను పాట్లానవలయును. నష్టపరిహారక సంఘమువారు నిర్ణయించు మొత్తమును భరింపవలయును. పూర్వపు అస్ట్రీయానుదొరకనమువారి ఋణమును అస్ట్రీయావారివలె ప్రభుత్వమువారు స్వీకరింప వలయును. ఆయా రాష్ట్రములనుగూడన్న సూతనరాజ్యములు మాత్రముయధ్యమునకు ప్రముఖుల నెరవేర్చవలయును. మిత్రమండలి జేతములయందున్న అంతర్జాతీయ ఆర్థిక, వర్తక సంబంధమును నివలకొనవలయును. జర్మనీ, హంగరీ, బల్గేరియా, తర్కీ, జేతముల వ్యవహారము కిది వర్తించును. అట్టోయను ఋణమునకై దాచిన బంగారును యిచ్చి జేయవలయును. బుకారెస్టు బెర్లిన్ లోనకు ఒడంబడికల ప్రకారముగల్గిన లాభములను నివలకొనవలయును. ఈ లాభములకు మిక్కిమండలి జేతము జేయవలయును. రైల్వేలకు నియమించు విషయమై మధ్యవర్తులు నియమించబడుదురు.

అస్ట్రీయా సంద్ధి

పారిసు, జూలై 19:—ఉన్నత సంఘమువారు సంద్ధి వరతులను పూర్తిచేసిరి ఈవారము మొదట అస్ట్రీయా వారి కిచ్చివేసెదరు.

మార్షలు పాగుగారు.

లండను, జూలై 21:—మార్షలు పాగుగారు విజయోత్సవములందు పనిచేయు నిమిత్తము బ్రెస్లానుండి నేటి యడంబడిక బయలుదేరిరి.

విమానసంచారము

నెంటుకాస్సు, జూలై 21:—బ్రిటిషునండి మరల విమానముమీద ఆమెరికాకు వెళ్లు ప్రయత్నమును రయితనము గారు నివలకొనిరి.

వరాను మంత్రివర్గము

ప్యారిసు, జూలై 23:—పాపాను ఏజెన్సీవారి టిట్లు తెలియబరచుచున్నార:—క్లెమెంకో మంత్రివర్గమును తొలగించుటకు ప్రతినిధుల చేబరులో నునిక్త ప్రయత్న మొనరింపబడినది గాని పూర్తిగ కరాజము మొందెను. గవర్న మెంటు వారి విధానముగూర్చి క్లెమెంకో గారితోగంభీర మగు నుభావము నీయగా ప్రభుత్వమువారియందు విశ్వాసమున్నదని 289 వోట్లుకు, లేదని 176 వోట్లుకు, వచ్చినవి. సంద్ధిసంకేతము ఆంగీకరింపబడు మరువాడే నే నేటు, చేంబరు, మ్యూనిసిపల డిపార్టుమెంటులు కాన్సిలు అన్నిటికిని తిరిగి ఎన్నికలు జరుగుట కొక టిట్లు ప్రజాత వెట్టబడునని క్లెమెంకోగారు చెప్పిరి.

రుమేనియా హంగరీ సరిహద్దులు.

ప్యారిస్, జూలై 21:—రుమేనియా హంగరీ సరిహద్దులను నిర్ణయించుటకు మిత్రమండలి విచారణసంఘము వారిని బంపుటకు సంద్ధిసభవారు తీర్మానించుకొనిరి. ముఖ్యముగ హంగరీ సేనలు నైని సమాజేతముగూర్చి విచారణజేయబడును.

తూర్పు గెలీషియా.

పారిసు, జూలై 19:—తూర్పు గెలీషియా పొలండుకు చేర్చబడినదని వుర్బుక సంఘమువారు ఉత్తేజమునలకు తెలిపిరిని లిమాటినువర్తిగ ప్రకటించిరి.

జర్మనీలోనున్న రమ్యవారు.

పారిసు, జూలై 19:—జర్మనీలో రెండులక్షల మంది రమ్యవారు వైదీలుగానున్నారు. వారిని విడుదలచేయుటకు వీలగునంతవరకును వారిని పోషించు భారమును వందక శత వారు వహించవలెనని ఆర్థికసంఘమువారు నిర్ధారణజేసిరి. మరల టుపాల సంబంధమును ఏర్పరుచుటగూర్చి ఆలోచించుటకు ఉత్తసంఘ మేర్పరచబడినది.

చీనా, సంద్ధి యేర్పాటులు.

ప్యారిసు, జూలై 22:—సాంటింగును చీనా కెప్టెన్ మని జపాను ప్రతినిధులు పూనిక ప్రతిజ్ఞ ఒక్క చీనావారితోడనే గాక మిత్రమండలివారి రందచితోడను గానింపబడినట్లు సంద్ధిసభవారు సమాధానము చెప్పిన చీనా గవర్న మెంటు సంద్ధిసంకేతమున కంగీకరించునని తలంపబడుచున్నది.

జపానీయులు సాంటింగు నుండి నైస్యులను మరల్చెదరు కాని దీర్ఘకల్ప ముందుండు రెయిల్వేల నైని మాత్రము ఆర్థికాధికారమును గలిగియుండెదరు. జర్మనుల కియా ఓచా గూడ చీనా స్వాధీనము జేయబడును.

వరానుపత్రికల కోపము

ప్యారిసు, జూలై 21:—బెర్లిన్ నందలి వరాను పార్లంటును చంపినందులకు ప్రత్యామ్నాయముగ వదిలెట ప్రాంతుల నీయవలసినదని ప్రాన్సుకోరిన కోరికను జర్మనులు నిరాకరించి నందులకు వరానుపత్రికలు కోపగించుకొనుచున్నవి. ఒక్క తెలిగ్రాపుతీగను తెంపినందుల కట్టి ప్రారక్తు నె జర్మనులు బ్రసిల్వనకు విధించిరి. గవర నీ సామ్యుకు నిర్వాక్షిణ్యబుద్ధితో, వసులు జేయవలసిన దని అని ప్రాయమున్నది.

ప్రాన్సు, జర్మనీ వ్యవహారములు

ప్యారిసు, జూలై 22:—బెర్లిన్ నందలి ఫ్రెడెరిక్ నిలితుం విక్రీయమున కనుగొనుండైన వరాను పత్రికములను తగులబెట్టుటకు కారణ భూతుడయిన రెస్టి నెంటు నైనున్న గారి నశ్వజెత్వవలసినదని వరాను ప్రభుత్వమువారు కోరిరి.

మాతృకు ప్రత్యామ్నాయము

బెర్లిన్ నందలి ప్రెంచి పార్లంటును చంపినందులకు ప్రత్యామ్నాయముగ వదిలెట ప్రాంతులకు చెల్లించు జర్మనీ నిరాకరించు నెడల యధ్య వైదీల నిచ్చుటకు మార్షలు పాగుగారు నిరాకరించురు.

మ్యాంటుగు సమస్య

జపానుకు ద్వేషము.

ప్యాంసు, జూలై 21:— సంధివరకును 'సంతకమైన' వాటినుండి మ్యాంటుగును చీనావారి కిచ్చివేసెదమని జపానీయులు మిత్రమండలికి మరల అభయమిచ్చిరి. యినుకదా మరల ఆర్థిక అధికారమును కియావో సదుపాయములను మాత్రము మేమే గ్రహించెదమని తెలియజేసిరి. ప్యాంసులోనున్న 'చీనా' రాయబారులు వెర్సెయియన్ సంధివరకులను సంతకముజేసెదరని అనుకోవచ్చును. టీకేస్టినులో నున్న ఆస్ట్రేలియను హక్కులన్నియు చీనావారికి పూర్వములే నే జెందును.

సంధివరకుల నన్నిటి నిచ్చుట.

ప్యాంసు, జూలై 20:—ఆస్ట్రేలియా సంధివరకు లన్నియు పూర్తిగా నేటియందయము నెంటుజర్మెయిలవద్ద కాంటు వెన్నరుగారి కప్పించబడినవి. ఆదంబర మేమియు లేదు. సంధివరకులలో క్లెమెంకోగారు వ్రాసిన లేఖ యొకటియుండెను. మరకులకు పదిరోజులలోగా ప్రత్యుత్తర మీయవలసిన దనియు, దానిలో ఆస్ట్రేలియా నోట్సునీటికి ప్రత్యుత్తరము నీయబడినవనియు నాశ్చర్యము గుండెను.

శత్రుజేతమున మిత్రమండలిసేన.

పారిసు, జూలై 19:— శత్రుజేతమున మిత్రమండలిసేన అత్యుత్తమ మించదని లీ జర్నలు వ్రాసినది.

ఆస్ట్రేలియా సంధి

లండను, జూలై 19:— ఇటలీకి సంబంధించిన రాజకీయవరకు లింకను స్థిరపరచ బడలేదు.

ప్రాన్సు సమ్మెకట్టు

ప్రాన్సు, జూలై 22:—21 వ తేదీన కార్మికులందఱును సమ్మె కట్టలేదు. ప్యాంసులో నీవినము నెత్తుడిగ కడ తిరిగియెను. ఒక్కొక్క పనివారును నెవ్వీయను మాత్రము సమ్మెకట్టిరి. అట్లయి రెక్కడను కలుగలేదు.

మరాఠు యుద్ధనౌక

ప్యాంసు, జూలై 20:—పావాను ఏజెన్సీవా రిట్లు వ్రాయుచున్నార. — మరాఠు యుద్ధనౌక, కాండర్నెట్టు, పూర్వము చేరెను.

అమెరికా

ట్యాంపికులో మెక్సికోదొంగలు.

వాషింగటన్, జూలై 20:— ట్యాంపికులో అమెరికను సానిటరుల దొంగలు దోచుకొన్న విషయమై రాజ్యాంగ సభవారు మెక్సికోవారికి జరిగురుగ రాయబారము నంపిరి. 1914 సం॥ న ఇట్లే జరుగుటకులన అమెరికనులు విరాగ్రహములను ఆక్రమించుకొనిరి.

అమెరికా నౌకాదళము.

లండను, జూలై 20:— ఓట్లసోయంటు కాంపర్సునుండి తండ్రియిట్లు వచ్చినది:— వెనామాకాల్వగుండా రి వెర్సెయియన్ సాటులు, 30 డెప్రెస్సో యిలు, కొత్త అమెరికను ఫసిఫిక్ నౌకాదళము వెనుకభాగము 200 నౌకలును ఫసిఫిక్ నౌకాదళములకు బోయెను.

బెల్జియము

బెల్జియము విజయోత్సవము.

ప్యాంసు, జూలై 22:—బెల్జియమును గూడ విజయోత్సవము నుసరించిరి. ఎం. పాయింకేన, మార్షలుఫాకు గారలు ఉత్సవముల కేగిరి. ప్రజలువారి సత్కారంబు మోదమున నాదించిరి.

అఫ్రికా

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు

సత్కారహోద్యమము.

జనానీసుబర్గ్, జూలై 19:—దక్షిణాఫ్రికా కాంగ్రెసు ఆగస్టు 1 వ తేదీన జరుగును. ఆహ్వానప్రకటనయిచ్చి న్నుది. అందఱును గలసి యేడియో యాపాయ ముగించిన గాని కార్యములేదు. ఇవటి భారతీయు లందఱు పూర్తిగ సరికంటేయబడిన ట్లున్నది. బ్రిటిషు ఇండియనుల హక్కులకు భంగకరముగా కావనము చేసిన శత్రుస్వృతిచయమునానియందు సంతకాలము దక్షిణాఫ్రికాయందలి సివిలుకానసుల సతి ప్రమించుటకు భారతీయు లందఱు అొక ఒడంబడికవై సంతకములు చేయుచున్నార.

ఆస్ట్రేలియా

వియన్నా సాంఘికవాదులు.

వెర్సెయి, జూలై 20:—సోమవారమునాడు సోవియటు ప్రభుత్వమును ప్రకటించుటకు వియన్నా సాంఘిక వాదులు ప్రయత్నించుచున్నారు.

ఆస్ట్రేలియాలో బోలిషివిస్టులు.

ప్యాంసు, జూలై 21:— జ్యూరిచి తండ్రివార్త లిట్లు తెలుపుచున్నవి:— బోలిషివిస్టు ఏజంటులు సిబ్బందితో దిలకక వియన్నాలో ప్రవేశించిరి.

బెల్జికను.

లండను, జూలై 21:—బెల్జికను ప్రత్యేక మిత్రమ ప్రభుత్వము చేస్తునది కలంపుతో మిత్రమండలితో రాయబారములు జరిపిన కారణమున నరని లొలగించి బుడాపెస్టు నందు నిర్బంధమున నుంచిరి. అతని స్థానమున హెబ్బెన్బాడీ పనిచేయుచున్నాడని వియన్నానుండి వార్త వచ్చినది.

ఆస్ట్రేలియా

ఆస్ట్రేలియా సంధ్యుత్సవములు.

మెల్బోర్న్, జూలై 19:—ఒక సంతక మిట్లు తెలుపుచున్నది.—ఆస్ట్రేలియానుండలి ప్రతిగ్రామము నగరము సంధ్యుత్సవముల నొనరించినవి. ఇన్సుయంజాజ్వరములును, సమ్మెకట్టులును కొంచెము విప్పుచు గలిగించినను ఉత్సవములు జయప్రదముగ జరిగెను. సిడ్నీయందలి కట్టడములు శోభాయమానముగ నలంకరింపబడినవి. కాని సమ్మెకట్టులన మెల్బోర్న్లో మాత్రము గాంధాంధకార మయముగనుండెను. సిడ్నీయొక్క వసులలో ముఖ్యమైనది సైనికులు వానికులు కలసి కలకొలదిగ గస్తీతిరుగుట. గ వర్షు రు జనరలు గాదు వారి స్వాగతముల గైకొనిరి. వీధు లన్నియు ప్రజలతో నిండిపోయినవి. సుప్రసిద్ధులగు ఆస్ట్రేలియా పటాలముల పేర్లు మార్చుకంటకు చెక్కబడినవి. వాటిలో లోనవైత, గాపాలి, పోటీన్సు, బుల్లెంకోరు, ఆమియన్సు, జెరిక్సో రంగముల పేర్లున్నవి. దివమ్మెల నెలపుదినముగ పాలించుటయెను. కారావ్రతి:లు ప్రకటించబడలేదు.

రుష్యా

రష్యా బోల్షివిస్టులు

లండను, జూలై 21:— ఆస్ట్రేలియా, పోర్కపు ఆకలు ప్రాంతములందు శత్రువులు తరుమబడిరి. వస్కాపుర తూర్పున 7 మైళ్ళలోనున్న యజికోవో, టూర్కినో గ్రామములు మరల మాజీకమైనవి. బోల్షి విక్టలలో 4 కేలమంది నవ్వుమైరిని వాడుక్య రంగమునుండి వార్తవచ్చెను. బాల్టిక్ యిరువవారికి దక్షిణమున గాట్సివావై పున ఆరగ్గండను ప్రభులమగుచున్నది. రెండు శత్రుపటాలములు నవ్వుమైనవి. ఎర్రసేక ప్రాజువాట్సి గ్రామము ఆక్రమించెను. తూర్పురంగమున శత్రువులుబెర్లిను ఆక్రమించి ఎర్రటిరనుబర్గ్, జ్లాట్యులకు తూర్పుగా ముందు కంఠకు పోవుచున్నార. జురెలు డెంకికు సేనకు వెనుక భాగమున బోల్షి విక్టల సేన చేరుటచే డెన్కినుసేన వెనుకకుపోయి ఆస్ట్రేలియాకు నైరుతిని 100 మైళ్ళయందున్న సెరిక్పోవల్స్ యొద్ద చేరెను. సీపెరంగమున డెన్కినుసేన నడుదగ్గి మరకు ను పట్టణ నాకొనిమించిరి.

జర్మను

జర్మనుల దురాగతము

కోల్డెజు, జూలై 21:—జర్మనీలో అమెరికా సేనాధికారిగా నున్న మేజరుకాక్రీయగారిని హత్యచేయుటకు కొందరు జర్మనులు యత్నించి విఫలమైరి. మేజరుగారికి ప్రమాద మేమియును కలుగలేదు. దోషులు విక్రలేదు.

సామాన్యకానసభ:— ఢిల్లీలో కలకరము ప్రజలవై తుపాకులను కాల్చుట ఏమిట నెలలో కలకత్తా సగరమున ప్రజలవై తుపాకులను గాల్చుట మున్నగు వానికారణముల నారయుటకు మిత్రమంధమును నియమింప 'వలెనని మా|| చందాగా రుపపాదించెదరు.

లెఫ్టి నెంటు ప్లంకెటు విచారణ.

ఏప్రిలు 10 వ తేదీన నెలను రైజన్ ప్రేమయొద్ద ప్లంకెంటు ఖుదాబక్తును తుపాకీతో కాల్చి చంపెనని చేయబడిన కేసు లాహోరు ప్రాకార్యసంఘ విచారణ జరిగినది. అతడు నిర్దోషియని జ్యూరీవారు చెప్పిరి. అతనిని తదిరితేసిరి.

మేల్తన పద్దులు (మల్లుచీరలు)

మా పద్దులు, చాల అనుభవముగల తెయిలర్లచే తుట్టబడినవి.

టెక్స్టైల్ పద్దు	1-కి రుప్	2-4-0.
డబును	1-కి రుప్	26-8-0.
కాకిపద్దు	1-కి రుప్	2-8-0.
డబును	1-కి రుప్	29-8-0.

పద్దులకు ప్రాయశఃపద్దు గొంతు కొలత ప్రాయశఃలేను. 12 పద్దులు ఒకేసారి తెప్పించువారికి 1 పద్దు ఇనాం. బసోయా తెప్పించు కంపెనీ, సామాకాతుపేట మద్రాసు.

దశకాపండుగకు గాను చాల సాగనుగ ప్రాయశఃపట్టి పానుటకే సాగును రప్పించియున్నాము. ఒకేసారి వాడిన యెత్తునును వాడుదురు. భర సరసము కలపకును. వేదా 1-కి 1-0-0, 2 కొనువారికి పోటీజి ఇనాం. 6 కొనువారికి 1 వేదా ఇనాం

పాకెట్ గడియారము

మిగుల మేల్తనది. అందమైనది. ఈ నెలలోపుగ తెప్పించుకొనువారికి ఒక ఫాక్టరైజ్ వేదా క్లిప్పుతో సహా బహుమానము ఇర్పబుదును. గడియారము బహుమానముతో సహా నెల 8-8-0. మాంజేతిగడియారం హోలకట్టు చదా రు. 8-0-0. V. T. Amball & Co., Sowcarpet Post, Madras.

వాతావరణ నిర్ణయి

1919 సం॥ జూలై నెల 25-వ తేదీ వర్షావరణము.

జిల్లా ముఖ్య పగరములు	అవర్షావరణము	అవర్షావరణము	అవర్షావరణము	అవర్షావరణము	అవర్షావరణము
గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో
గోపాలపూరు	90.2	80.7	...	15.48	14.29
విశాఖపట్టణము	89.4	81.7	...	9.68	11.28
కాకినాడ	93.8	78.5	...	7.80	11.41
అందరు	93.8	76.0	0.20	16.80	11.28
గుంటూరు	98.7	75.8	0.44	14.08	11.21
నెల్లూరు	96.9	76.7	0.05	5.11	4.87
దువ్రాగు	94.8	74.9	0.52	7.43	6.88
హైదరాబాదు	82.4	73.2	...	14.58	11.70
అసంతకపురము	98.1	75.8	0.18	11.48	6.28
కర్నూరి	98.2	75.5	...	4.29	6.21
కర్నూలు	98.2	78.6	0.18	6.26	8.98
కడప	95.1	75.2	0.69	13.22	8.11
తెంగుకూరు	85.0	68.6	...	15.66	11.75
నెల్లూరు	95.4	73.0	1.60	14.78	9.84
నీలము	94.1	75.2	...	14.74	12.76
కొయంబత్తూరు	89.8	71.0	...	5.06	6.88

వాయుభారము సర్కారులలో మిశ్రముగ తగ్గినది. వచ్చి ముతీరమునకు, దక్షిణ కొనయందును కొంచెము వచ్చినది; ఇతర ప్రదేశములయందు దిది అత్యల్పముగ తగ్గినది. మలబారులో వాయువు అల్పముగనుండి, సగలేపు; బోపలి ప్రదేశములలో నివిగట్టిగా వీచుచున్నవి. ఉష్ణమున మాన్యులు తొక రీతిగ లేవు. మలబారులోను, కొన్ని కోరమండల ప్రదేశములలోను దప్ప, పగటిపూట ఉష్ణము హెచ్చుగ నేయున్నది. రాత్రి పూట ఉష్ణ మేకరించిలేదు; కర్ణాటకముననది మామూలుకంటె యెక్కువగ నున్నది. ఆర్ధ్రత యెల్లెడల మామూలుకంటె యెక్కువగనుండి, మదరాసు లీరమున చాల విస్తారముగ నున్నది. మొత్తముమీద మేఘములు దట్టముగ నున్నవి. పశ్చిమతీరమున మంచినర్మలు కురిసింది. పంపమునుండి బందరుకుకును గల అన్ని రేవు ప్రదేశములలో కూడ కురిసింది. నెల్లూరు (1 1/2 అంగుళం) నుండి గుంటూరు (1 1/2 అంగుళం) రాతయూరువరకు కూడ కొంచెము వర్షము కురిసింది. స్థితి:కులు యింకను మారుచున్నవి. అందుచే యింకను వర్షము కురియక

ఎడ్వర్డు. LONDON, July 21
Recorded so as to be an
into the existing
at the borders, especially
in the mountainous

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము

స్కూలు ప్రైవేటు పరీక్షలు

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమున రెజిస్ట్రార్ గారి నుండి పూర్వము కళాశాలలో చేరదలచుకొనిన స్కూలు ప్రైవేటు విద్యార్థుల విషయముల నిండితేలువారు యీ నెల 22 తేదీన నమోదేమి ఆమోదించిన, గుప్తి మెంటరీ నియమమును నిండితేలువారి యుత్తరవుల మీకు బంతుచున్నాను. ఈ సందర్భమున నీక్రింది తీర్మాన మామోదితమైనది:—“కళాశాల తెరువబడిన పిమ్మట అందు చేరుట కర్తవ్యుని తెలుపబడిన స్కూలు ప్రైవేటు గుప్తి కేటు హోల్డరు లందరూ, యీ విషయమున వారి రెజిస్ట్రార్ తెలియజేసిన 11 దినములలో కళాశాలలో చేర్చుకొనబడియెదలె, నీ విద్యార్థి కీరత్నమున తగిన ఆట్రెండ్ మెన్టును యాదాకి ఆట్రెండ్ మెన్టు లేకుండ మిహాయించుటకు నిండితేలు వారంగీకరింతురు.”

గుప్తి మెంటరీ నియమము:— (IV) యాజ్ఞా తరువాత:

(ఎ) స్కూలు ప్రైవేటు విద్యార్థికి పరీక్షలో ఒక గబ్బరమును మాత్రమే ఒక మాత్రమే తక్కువగా వచ్చినయెడల గాని,

Table with 2 columns: Marks (200, 250, 300, 350) and Number of papers (2, 3, 4, 5). Includes a note 'తక్కువ వచ్చిన గాని'.

(బి) రెండు గబ్బరలలో మాత్రము 250 మొత్తము మార్కులకు ఒక్కొక్క విషయములో నొక్కొక్కమాత్రమే పంతునన, 300 మొత్తము మార్కులకు కళాశాలలో 1 మార్కును, రెండవదానిలో 2 మార్కులను, 350 మొత్తము మార్కులకు ఒక్కొక్క విషయములో రెండేసి మార్కులను తక్కువగా వచ్చిన గాని కళాశాల తరగతిలో చేర్చుకొనుట కర్తవ్యముగా పరిగణించబడరలెను.

అప్పుడు యుద్ధము.

24-వ తేదీన పగలు 11 గంటలకు అప్పుడు రాయ బారులు వచ్చి, 23-వ తేదీన వుదయమున క్రైస్తవులలో కొంద దగ్గరచేరి యుండిరి. క్రైస్తవులతో పోరి వారిని తరిమిరి. మనశ్చిరం గులు వారిలో చాలమందిని హతమొందించెను. అప్పుడే డెక్కా డిక్షిజును 5 మైళ్లదూరమున నున్న పిండి కామయ్యద్ద క్రైస్తవులు తలదాడినప్పుడయిరి. బనవల ప్రాంతమున క్రైస్తవులు ఆరుదేల చుండి కలరు. మహమందులు ఖుర్యానిలు, పీన్సారీలు, వుట్టెలులు, యన్నులు వారు కలరు. అప్పుడు సేనాని బాకీలు భారు బర్మాటులో నున్నాడు. యుద్ధమును విరమింప వలెనని ఆమెరుగారెనికి వ్రాసిరి. అతడు డిల్లర మూకలను ప్రోత్సేహరముచున్నాడను అనుమానము కలదు. అది జారీ కనుచు యుద్ధ గూడ క్రైస్తవులు కనుగొనిరి. కయిదుకొను కొమ్మకును క్రైస్తవులు క్రొత్తగా నేనలకు పండి రకవంతులు కలవు. కామయ్యద్ద 23-వ తేదీన క్రైస్తవులు తలపడి తెలిగ్రావు తీగలను తెగవదిరి. సాయం కాలము 4 గంటలకు విమానముచటికి వెళ్ళగా కొద్దిమంది ముగ్ధులమే యుండిరి. బొంబులువేయగా వారందరూ చెదరి పోయిరి. మరల సాయం కాలముతలపడి రైలుస్టేషనుకు తగిల బెట్టెరిని తెలిసిరి.

చెన్నపురి శాసనసభ:—12-8-19 వ తేదీ మం గళవారమునాడు పగలు 11 గంటలకు చెన్నపురి కోటలోని సభాసదులమున శాసనసభా సమావేశము జరుగును. ఆ సభ లకు వెళ్ళగోనవారు ఒక శాసనసభ్యుని ద్వారా శాసనసభకు హాజరులెను. ఆ లేఖలు శాసనసభకు 9-8-19 వ తేదీనవార ములో గా చేరవలెనని ప్రకటించబడినది.

సప్తమాంధ్ర మహాసభ:—సప్తమాంధ్ర మహా సభయొక్కయు, ఆంధ్రప్రదేశ్ సభయొక్కయు సమావేశ మేమున ఆగస్టు 16, 17, 18 వ తేదీలకు మార్కులను గుర్తి ఆ లోనిచుటకును, రెండు సభల ఆధ్యక్షుల వెన్నుకొనుటకును వై సభల ఆహ్వాన సంఘమువారు ఈ నెల 27 వ తేదీ ఆది గురువారము ఆంధ్రప్రదేశ్ సమావేశమగుదురు. ఈ సభల డి నెల 28 వ తేదీన, అసెంబ్లీయేషనుకు తమ లోని సభ్యుల తలపడి తలమూలముగ జనరలు వెక్రిటరీ (ఆ మును) కొరిగి టు ఆంగ్లంబుచున్నాడు.

భారతవిద్యాసంఘము

అమెరికా దేశమునకు బంతుట

సుధీంద్రబోసు ఎమ్. ఏ., పి. హెచ్. డి. గారు అమెరికా దేశమునండి వారాకత్రికల కిట్లు వ్రాయు చున్నారు. హిందూదేశము విద్యావిషయమున మిగుల వెనుక బడియున్న దని యిచ్చటి వారలకు లోచనమగును. ప్రపంచ వాతులలో భారతదేశము గౌరవస్థానము నాక్రమింపవలె ననిన, ఆ దేశమున కింకను యెక్కుడు అధునికవిద్యా విధాన మకృతమగును. కాని యింత వరకు ను యీ దేశము విద్యావిషయమున పాశ్చాత్యదేశముల నాదర్శ ప్రాయముగ జూచుచున్నది. మరియు, విద్యావిషయముల యందు వెనుకబడియున్న దేశమే దీనికెక్కుడందరసీయగుట తటస్థించుచున్నది. ఏనియెట్లున్నను, అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు యెడలగూడ నీవిషయములలో యిదితనదృష్టిని నిలుపుటవలెను. ప్రస్తుతమిచ్చటి నాయకులు పుస్తకర్యా జాభిలాష వృద్ధియై, కళాశాలలలో నూతనకాళోత్పత్తికి కారణభూత మగుచున్నది.

కొన్ని వత్సరములకు బాహ్యము భారతదేశమునది ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారు మత్స్య పరిశోధకసంఘము శాశ్వదాని నేర్పరచి, ఈ విషయమున అమెరికాదేశపు స్థితిగతుల వారసి రమ్యుని పంపిరి. అమెరికా దేశపు కళాశాల లీ మాత్రపు పరిశీ లనమునకైన పరికిరాదా? పాశ్చమెంత త్వరలో భారతీయ నాయకు లెల్లరును అమెరికా దేశమున కొకసంఘమును బంపి భారతదేశ విద్యా వ్యాప్తి దోడ్పడ జూచుట సమంజసము సభ్యమునందు సమర్థులగు భారత విద్యాధికులు సభ్యులుగ నుండరలెను. మెనూరు విశ్వ విద్యాలయము యొక్క యు వూ నా స్త్రీ విశ్వ విద్యాలయము యొక్కయు, వారణాసి హిందూ విశ్వవిద్యాలయము యొక్కయు, అలీపురులో నిర్మితము కాబోవు మస్లిమీవిశ్వవిద్యాలయ ము యొక్కయు, మైసూరులోని నైజాము విశ్వవిద్యా లయముయొక్కయు స్థాపనమందులకుదోడ్పడుట లాభదాయకము. అమెరికా విద్యావిధానమునందుకు కిటీరలనే జపాను ఆంగ్ల దేశములూడ విద్యాసంఘములకు దేశమున కంపిసని, భారతదేశమునూడ యావిధముగ నేలచేయరాదు? ఇట్టి విద్యా సంఘము నంతుట కష్టముకాదు. అనేకుల పరిశోధన లీనూచన నామోదించిరి. అయినా విశ్వవిద్యాలయాధ్యక్షుడగు డాక్టరు ఏజెన్సాపుగారు నాకీవిధముగ వ్రాయుచున్నారు:—“మీరు చెలిసిన సంఘము అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములకువచ్చు నెడల అయినా నగరమును, విశ్వవిద్యాలయము వారిచ్చుట నున్నంత కాలమును వారి ప్రధాన కార్యాలయముగ నుంచెదము. అయినానగరమున అన్ని రకముల పాఠశాలలు నుండుటచే వీరి పరిశోధనమున కెచ్చటివా సముచితమయి లాభకారిగ నుండును అయినావైతము విశ్వవిద్యాలయ కళాశాలలో పరిశోధన పాఠశాలయు, అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల విద్యాసంఘమున కలవు. భారతవిద్యాసంఘమువారికి అయినా విశ్వ విద్యాలయమువారు తమకీక్రింద సహాయము చేయదురు.”

గౌ. డాక్టరు పి. పి. క్లాక్సుగారు (సంయుక్త రాష్ట్ర) ముల విద్యాకాళా కమిషనరు) నాకిట్లు వ్రాయుచున్నారు: “మీరు నూచించిన సంఘమునకు నాదేశమైన సహాయమును సంతోష పూర్వకముగ నొనరించెదను.”

భారతదేశమున విద్య అసంకృష్టికరముగ నున్నది. నూతన విద్యావిధాన మివ్వవలెనను. ఇందులకు యుద్దేశసంఘ మిచ్చటికినచ్చి ఇచ్చటి విద్యాపద్ధతులనుపరిశీలించుటవలెను.

ఈవిధముగ నొకసంఘమిచ్చటికి వచ్చినయెడల అమెరికాలోనున్న హిందూస్థాన సంఘాధ్యక్షులగు ఆర్. కె. షేక్స్పిగారు వీరి కమితసహాయ మొనరించెదరు. నేనమాదా వివిధవిషయములలో సహాయము చేసెదను. అమెరికాలో విద్యాసంఘముల గుర్తి తెలియగోరువారు “హిందూస్థానీ సంఘాధ్యక్షుడు, 115 వెస్టు, 83-వ వీధి, న్యూయార్కునగర ము” అని వ్రాయరలెను.

డిప్రెస్సు ఫార్మెట్టెషను:—హెచ్. డబ్ల్యూ. ఏ. గాడియనుగారు సేనలోనుండి విడుదల చేయబడిన పిమ్మట డక్షిణ గోదావరీకి డిప్రెస్సు ఫార్మెట్టె ఆశీసరుగా నియమింప బడినది. 24-6-19 వ తేదీ రావధాని నెటెలులో చేయబడిన ప్రకటనము వీరివలన రద్దుఅగుచున్నది.

Mr. Tilak's Birthday.

Celebrations in Bombay.

BOMBAY, July 24. The 64th birthday of Mr. Balgangadhar Tilak was enthusiastically celebrated all over the Bombay Presidency yesterday by holding congratulatory meetings organised by the Tilak Birthday Celebration Committee. In Bombay there was a very largely attended meeting last night at the Morarji Goculdas Hall provided over by Mr. Joseph Baptista who spoke on Mr. Tilak's ideals for Pome Rule for India under the British Empire, his services and his sufferings for the country. The Chairman said that the sufferings had broken Mr. Tilak's body but not the spirit of the true Mahratta. A resolution was passed conveying the greetings of the meeting on his 64th birthday and praying for the success of his mission to England. The proceedings terminated with a programme of music. It was announced at the meeting that the Tilak purse funds now amounted Rs. 2,10,000.

Lok. Tilak's Birthday.

Public Meeting in Calcutta.

CALCUTTA, July 23. A public meeting was held here this evening to celebrate the 64th birthday of Mr. Tilak. The Hon'ble Mr. Abdul Kasim presided. Speeches were delivered on the services rendered by Mr. Tilak to the country.

The Afghan Situation

Arrival of Peace Delegation.

SIMLA, July 24. A Press Communique says:—The Afghan peace delegation arrived in British lines at 11 a. m. this morning.

Activity of Tribesmen.

A Press Communique dated 24th says:—Activity of hostile tribesmen is reported from Dakka, on the morning of 23rd a reconnaissance found a hill two miles west of the camp held in strength. The enemy was turned off after considerable fighting and is believed to have lost severely as our guns and Lewis guns were afforded good targets. At all on the same morning some tribesmen attempted to approach our picket at Painsi Khak, about 5 miles south of Dakka, but withdrew after suffering some losses. Tribal Lashkar assembled in the vicinity of Basawal is estimated to total about 6000, composed of Mahmands, Khugianis, Shinwaris and Ut Khel from Afghan Territory.

Reports from Chitral

Reports from Chitral state that Wakil Khan, Afghan Commander is himself at Birket and has received orders from Afghanistan to abstain from offensive action against Chitral. He is suspected however of organising attacks by tribal levies.

Raiding Parties.

The presence of raiding parties is reported near Lowari Pass, Afghan troops in the neighbourhood of Pailwar are said to have received reinforcements, but this is not yet confirmed. There are similar rumours that reinforcements are expected in Khost.

Attack on Hindu Bagh.

In Zhob an attack was made on Hindubagh on the 22nd and telegraph wires cut. An aeroplane arrived at 4 P. M. and saw only a few tribesmen who dispersed after being bombed. No further attack was made during the night, but latest news is that fighting was renewed on the evening of 23rd and that the railway station had been burnt.

His Honour the Lieutenant-Governor of the Punjab has reduced the sentence of imprisonment passed on Radha Kishan, Editor "Pratap" from 18 months to two.

A Rawalpindi, message states:—Sir Hamilton Grant makes a state entry yesterday.

Latest Telegrams.

London, July 21. The Railwaymen of Newcastle and Durham have accepted the settlement.

LONDON, July 21. MADRID.—Conservative Sanchez Toca has formed a Cabinet.

LONDON, July 21. BERLIN.—Strikes are expected on 21st in Berlin. Halle, Kiel, Nuremberg and in Upper-Silesian mines. A general strike is also expected in Vienna, including theatres and cafes.

Official Announcement.

BANGALORE, July 24. A Mysore Government Order says:—The Government of His Highness the Maharaja of Mysore have great pleasure in announcing for the information of the public the birth of a son to His Highness the Yuvaraja at about 6 P. M. on Friday, the 18th July. In honour of this most auspicious event the Government declare Tuesday, the 29th of July, to be a public holiday throughout the State

Advertisement for 'మలయ చందనము' (Malay Chandanam) featuring a logo with a bird and text in Telugu.

Cremation of Dr. Nair.

At Colder's Green.

LONDON, July 21. Dr. Nair was cremated at Colder's Green. Those present included Mr. Venkata Reddi Naidu, Mr. Mudaliar, Mr. Ramarayalingar, Kavalapara and Mr. Ferguson, representing the Indo-British Association, being specially asked to go by Lord Sydenham. Mr. Venkata Reddi Naidu delivered a short address. Wreaths were sent from the European Association, the "Madras Mail," and various others. Dr. Nair is sending the ashes to India. Mr. Venkata Reddi Naidu proposes to arrange to place a mural tablet in memory of Dr. Nair in the ante-room to the crematorium as in the case of the Mahatma of Coosh Bihar.

Features of the Peace Celebrations.

Only one Discordant Incident.

LONDON, July 21. London is setting down to solid work after the peace celebrations, wherein the chief features were the superb stage management of the procession, the colossal crowds, the official imaginativeness in the fireworks display, where the fireworks were remarkably novel. It is estimated that a million people alone saw the latter in Hyde Park, the largest crowd in living memory. The cost to the State was about a million for the entire display all over the country. Only at Luton were there serious riots due to the refusal to permit soldiers to hold a memorial service in the public park. General regret is expressed at the excesses, since the Town Hall was burned and there was much destruction of property. The conduct of the public elsewhere was ideal.

Railway Strike Settled.

Effect of Dearer Coal.

LONDON, July 21. The railway strike has been settled, but the miners are now getting uneasy of public resentment, since the increase of six shillings per ton comes into force to-day and will force works to close down wholesale, creating more unemployment. Yet owing to the lack of coal, soldiers in many places are restless and complain that they want work not doles. Manchester threatens to march to London, yet what can Government do?

Parliament and Peace

London, July 21. Parliament ratifies the Peace Treaty to-day, since although some disappointment has been expressed at the financial terms, all realise that it is impossible to make changes.

Marshal Foch.

A Popular Idol.

LONDON, July 21. Marshal Foch has left for France quite a popular idol, crowds waited hours long round the Carlton to see him. He appealed to the popular imagination. He paid a warm tribute in an interview to the work done by King Edward VII in promoting the Franco-British understanding.

A Memorial

LONDON, July 21. The public favour the retention of Sir Edwin Lutyen's fine cenotaph inscribed "Our Glorious Dead" opposite the Home office, in the centre of Whitehall, if replaced by a similar permanent erection.—"Madras Times."

Mexican Bandits at Tampico.

American Representations to Mexico.

WASHINGTON, July 20. The State Department has made urgent representations to Mexico regarding the robbery of American sailors at Tampico by bandits. A similar incident in 1914 led to the American occupation of Vera Cruz.

Censorship Abolished.

On British Controlled Cables.

LONDON, July 20. The Government announces that censorship will be abolished, so far as British controlled cables are concerned, from midnight on the 23rd 24th July, after which telegrams will be accepted without restriction to all British possessions, except Egypt, and to all parts of the world, except countries in which restrictions have not yet been abrogated by the authorities concerned, including most European and Near Eastern countries, Turkey, including Palestine and Syria and Mesopotamia, and also Japan and Siam.

America's Navy.

the Pacific Fleet.

LONDON, July 20. A telegram from Old Point Comfort says:—Six super-dreadnaughts and thirty destroyers, the vanguard of the new American Pacific Fleet of 200 ships, have sailed for the Pacific base via the Panama Canal.

Peace Day in Australia.

Universal Celebrations.

MELBOURNE.—A message says:—Every city town, and village in Australia carried out Peace programmes, although somewhat hampered by influenza and strike restrictions. The buildings in Sydney were handsomely illuminated, but Melbourne was almost in darkness owing to the strike. The main feature in Sydney was a procession in which tens of thousands of soldiers and sailors took part and the Governor-General took the salute. The streets were thronged and the names of famous Australian battlefields were displayed along the route, including Lone Pine, Gallipoli, Poveries, Bullen Court, Amiens, and Jericho. The day was observed as a general holiday, and the newspapers were not published.

Dearer British Coal.

Mr. Bonar Law's Statement

LONDON, July 18. Replying to Mr. Clynes in the House of Commons, Mr. Bonar Law stated that, in consequence of the decision of the Miners' Federation not to accept his offer, the six shillings increase in price of coal would operate on the 21st instant. He noted that the miners representatives in the House of Commons had carried out their undertaking to recommend the miners to accept the proposal. The Government did not preclude the possibility of an opportunity for negotiating a settlement, but that did not alter the fact that any delay in making the price of coal equivalent to the cost would be fatal.

Difficult Times Ahead.

Prince of Wales on the Outlook.

LONDON, July 19. Speaking at a dinner in honour of General Birdwood the Prince of Wales referred in enthusiastic terms to the work of the Australian forces and said he looked forward to the first opportunity to visit Australia. There were difficult times ahead, but he felt sure that the great British spirit which had carried us triumphantly through the last five years would help to solve the problems and that we should be able to maintain the British Empire as united and prosperous as it had ever been.

The Shantung Question.

Japan's Undertaking.

LONDON, July 21. PARIS:—Since the signature of the Peace Treaty, Japan has reiterated her promise to the Allies to restore Shantung to China, and only retain economic control of the railways, and the Kiaochow concession. It is believed that the Chinese delegates in Paris will eventually sign the Versailles Treaty. It is stated that the late Austrian concession at Tientsin will revert to China.

N. E. Ry. Strike Settled.

Strike Committee's Attitude.

London July 20. The North Eastern strike has been settled after negotiations between the Company and the National Union of Railwaymen. Though the Strike Committee repudiates the terms agreed upon it is expected that ninety per cent. of the strikers will accept them.

Terms of Settlement.

London July 21. The terms of settlement of the North-Eastern Railway strike provide for the establishment of a national system for railway men within a month.

Illness of President Wilson.

Suffering from Dysentery.

Washington, July 21. WASHINGTON:—President Wilson is ill with dysentery. Condition not serious.

Washington, July 21. WASHINGTON:—President Wilson's condition is not serious, but his engagements to discuss the Peace Treaty with Republican Senators have been cancelled.

Bolshevists in Austria.

Bela Kun at Vienna.

LONDON, July 21. PARIS:—A telegram from Zurich says Bela Kun has arrived in Vienna with a staff of Bolshevik agents.

Contradictory Reports.

LONDON, July 21. Contradictory reports are current in regard to Bela Kun. A Vienna message states that he has been deposed and is kept under strict surveillance in Budapest, owing to his negotiations with the "Entente" with a view to form a coalition Government. It is reported that Herr Szamuely is now the Dictator.

The Late Nurse Cavell.

A Belgian Honour.

LONDON, July 20. BRUSSELS.—The Civic Cross, First Class, of the order of Leopold, has been awarded to Nurse Cavell for notable courage and devotion to humanity.

Vienna Communists.

Proclaiming a Soviet.

LONDON, July 20. BERLIN:—The Vienna Communists are planning the proclamation of a Soviet on Monday.

A Japanese Contradiction.

LONDON, July 23. PARIS.—The Hagan Agency states that the Press Bureau of the Japanese Peace Delegation, contradicts the statement that the decision in regard to the settlement of the Shantung question was in exchange for the withdrawal of the Japanese amendment to the Covenant of the League of Nations regarding race equality, as discussion on the racial clause had practically closed in April, a long time before the Kiaochow question came before the Council of Four.

No General Strike in France.

Day Passes Quietly.

LONDON, July 22. PARIS:—No general strike took place on the 21st instant. The day passed off very quietly in Paris, the only strikers being the navvies and carpenters. There were no disturbances.

India in Commons.

Reforms Joint Committee.

Representatives of Local Governments.

LONDON, July 21. In the House of Commons replying to Mr. Yate, Mr. Montagu stated that he had given the Joint Committee the names of the representatives of Local Governments in India who were in England. He presumed that the Committee if they wished, would call them and if they wished others from India to attend, they would ask for them. He promised to convey any suggestions of Mr. Yate in connection with the matter to the Committee.

The Defence of Kut.

He also stated that the Government of India had informed him that reply with regard to the question of awards for the defence of Kut would be sent as soon as possible.

Awards to Soldiers.

Increase of Pensions.

Replying to Mr. Bernet, Mr. Montagu stated that he had recently received a proposal from the Government of India with regard to the increase of pensions for the members of the Uncovenanted Services. He had appointed a Committee to advise on the matter.

Transvaal Trading Act.

He also stated that he had received representations from the Government of India with regard to Transvaal Trading Act and he had addressed Lord Milner in this connection.

The Industrial Commission.

Replying to Mr. Ormsby Gore, Mr. Montagu stated that he was considering the despatch from the Government of India dealing with recommendations of the Industrial Commission. He was unable to say at present whether the correspondence would be published.

Karachi Troop Train Incident.

In the House of Commons replying to Mr. Momicking with regard to Karachi troop train incident Mr. Montagu said that a new enquiry offered to show would be an enquiry in the ordinary course of military procedure. The holding of the enquiry in India was in accordance with every precedent. General Shaw had been offered his expenses pay and passage outward and homeward. Any difficulty with regard to getting General Shaw's witnesses from England to India had only to be represented and the Government would do its best.

Mr. Momicking:—Is not the obvious course to hold enquiry in England.

No reply was given.

A Correspondents' Contention.

London, July 20. The special correspondent of the "Morning Post," dealing with the Karachi troop train incident, contends that Major-General Shaw took the best course in the circumstances, and also took what steps he could to make the men as comfortable as possible. A new inquiry in India does not promise a satisfactory trial, because the court would have to convict a higher authority in order to acquit General Shaw. The best venue for the trial is England, where the essential witnesses now are.

Oil Supply.

Organisation to Prevent World Monopoly.

LONDON, July 21. In the House of Commons, replying to Mr. Jenson Mr. Kellaway stated that the Government were considering, in conjunction with the Dominion Governments, the advisability of organising and co-ordinating all sources of oil supply within the Empire, with a view to preventing the establishment of a world monopoly in oil by financiers.

Completion of Austrian Treaty.

London July 19. PARIS:—The Supreme Council has completed the Austrian Treaty, which will be handed to the Austrians at the beginning of the week.

Flight Abandoned.

ST. JOHN, July 21. Raynham has abandoned the Trans-Atlantic flight.

Major Cockriel.

Attempts at Assassination.

CH. BLAZZ, July 21. Two Germans attempted to assassinate Major Cockriel, the Provost-Marshal of the American Forces in Germany, who was not hurt. His assailants escaped.

Yorkshire Mines.

Charge of Pumping Arrangements.

LONDON, July 21. The Government has deputed Sir Eric Geddes to take charge of the pumping arrangements in all Yorkshire mines. The Government feel that if the mines are allowed to be flooded, the position will be analogous to that of the French coalfields after the German evacuation, namely, that the mines will be destroyed.

Rumano-Hungarian Border.

Allied Commission of Enquiry.

LONDON, July 21. PARIS:—The Peace Conference has decided to send an informal Allied Commission to enquire into the existing situation on the Rumano-Hungarian border, especially respecting the reported continued mobilisation of Hungarian troops.

Situation in Yorkshire.**Premier's Statement.**

LONDON, July 21.

In the House of Commons, Mr. Kennedy Jones asked the Prime Minister, what the situation was in the Yorkshire coal area, and Mr. Lloyd-George, who was loudly cheered, said that the last twenty-four hours had witnessed a grave and unprecedented development in the dispute. The miners had called out the pump men and engine men, and thus many mines were threatened with destruction. Fifty-eight mines requiring men were at present working. Pumping had entirely stopped at eighty-five and the officials were jumping at third-five pumping continues at twenty-two. Three mines were already flooded and twelve others would probably be flooded within a day or two. The circumstances obviously created the most dangerous situation, and some of the Yorkshire mines would be ruined in a few days by flooding and others would shortly be thrown out of occupation. The Yorkshire coalfield produced thirty-five million tons annually, and was the second largest in the Kingdom and many industries depended upon it. The Government had consequently been compelled to send men from the Fleet to aid in pumping the mines. (Loud cheers.) The Minister of Labour had sent a message to the Miners' Federation, asking what action they were prepared to take, and notifying that when the men returned to work, Government assistance would immediately be withdrawn. Until then Government would take every means possible to save the mines (cheers), and afford every protection to those willing to help. A special commissioner was being sent to co-ordinate the efforts of the community, to overcome the new and serious menace with which Yorkshire was threatened by the destruction of the mines, and he appealed to the community for support. (Cheers.) The miners' action in Yorkshire not only jeopardised their own means of livelihood, but threatened disastrously everyone in the district in which they lived.

**British Flying Boat,
Voyage of "E. 5."**

LONDON, July 20.

COPENHAGEN—The British Flying Boat "E. 5" flew from Felixstowe to Copenhagen in seven and a half hours. She is now proceeding to Helsingfors and is carrying a Foreign Office official on a special mission to the Finnish Republic, despatches for the British Legation at Helsingfors and copies of London Newspapers.

**Indians in South Africa.
Passive Resistance Movement.**

LONDON, July 19.

JOHANNESBURG—The South African Indian Congress will open on the 3rd August. The notice convening the Congress says:—The Indian community is threatened with destruction unless concerted action is taken. Meanwhile the Indians are signing an agreement to disregard the civil laws in South Africa, as long as any law imposing any class distinction or disability upon British Indians remains on the Statute Book.

**The Wrecked "War Roman."
The Ship Abandoned.**

LONDON, July 21.

A message from Aden dated the 15th instant, says:—The "War Roman" which went ashore near Ras Haffun is lying broadside on a hard sandy beach. The weather is stormy and heavy sea is breaking over the ship, which has started taking water, and is straining heavily. The Captain thinks it is impossible to save her, unless part of the cargo of sugar is jettisoned immediately. The ship has been abandoned and the crew are on board the steamer "British Ensign" and "Warmerman."

French Cabinet**Futile Effort to Upset it.**

LONDON, July 23.

PARIS:—The Havas Agency states:—A determined effort was made in the Chamber of Deputies to-day to upset the Clemenceau Cabinet, but failed utterly. Government obtained a vote of confidence by 289 votes to 176 after a stirring speech by M. Clemenceau on the general policy of the Government. He stated that on the day following the ratification of the peace, a Bill would be introduced providing for speedy general elections to the Senate as well as the Chamber and the Municipal and Departmental Councils.

French Battleship at Fiume.

LONDON, July 22.

PARIS:—The Havas Agency states:—The French battleship "Conqueror" has arrived at Fiume.

France and Germany**Flag-Burning Lieutenant Wanted.**

LONDON, July 22.

PARIS:—The French Government has demanded the extradition of Lieutenant Simon, who provoked the burning of French flags before the statue of Frederick William in Berlin.

Reparation for Murder.

Marshal Foch will refuse to permit the repatriation of prisoners-of-war if Germany persists in refusing to pay a million francs indemnity for the murder of a French Sergeant in Berlin.

French Press Furious.

LONDON, July 21.

PARIS:—The French press is furious at Germany's refusal to pay the fine of one million francs for the murder of a French sergeant in the streets of Berlin. The press declares that Berlin must pay, pointing out that the Germans mercilessly levied a similar fine on Brussels, for the cutting of a single telegraph wire.

The Peace Treaty.**Debate on Second Reading.**

LONDON, July 21.

The House of Commons was full for the debate on the second reading of the Treaty of Peace and Anglo-French Agreement Bills. Sir Donald Maclean, opening the discussion, urged that definite indemnity from Germany should be fixed, and that the trial of the ex-Kaiser should be held in a neutral country, because the trial in London would be too dignified and might arouse sympathy.

Mr. Clynes said that the Labour Party were conscious that the German Government's crime was colossal, but they feared that the penalty imposed on certain sections of the German people might be too heavy. He asked the Premier to reassure the working classes with regard to conscription and armaments, which should be solely under Government control.

Mr. Barnes urged Labour everywhere to take the full advantage of the Labour clauses of the Peace Treaty, in order to improve the position of Labour.

Lord Robert Cecil urged that all Treaties should be periodically revised, and he hoped that this would be done with the Peace Treaty.

Mr. Devlin paid a tribute to Mr. Lloyd George and appealed for a more enlightened Irish policy along the principles of President Wilson and General Smuts.

Mr. Bottomley moved an amendment regretting that the Treaty did not impose upon Germany binding obligations to make good to Great Britain her total financial cost of the war.

Mr. Claude Lowther seconded this.

China and Peace Treaty**Will Sign After Allies Explanation.**

LONDON, July 23.

PARIS:—The Chinese Government is expected soon to sign the Peace Treaty after an explanation from the Peace Conference that Japan's pledge to restore Shantung to China was not given to China alone, but to all the Allies.

The Japanese will withdraw troops from Shantung, but will retain economic control of the railways and the peninsula. China will also receive possession of the German concession of Kiao Chau.

Disturbance at Luton.**Town Hall Burned Down.**

LONDON, July 21.

A crowd of several thousands, infuriated by the refusal of the Corporation to grant the use of the Park for a Memorial Service to fallen soldiers, attacked the Town Hall at Luton, which was wrecked and burned to the ground. The damage is estimated at a quarter of a million.

England and the Allies.**Expressions of Comradeship.**

LONDON, July 21.

H. R. H. the Prince of Wales presided at the banquet at Carlton Hotel yesterday evening in honour of the Allied Commanders. In his speech he emphasised the wholehearted loyalty of the Allies to each other, and concluded with a glowing tribute to Marshal Foch.

The latter, replying, paid a tribute to the splendid comradeship of the Allies.

Russian Front.**Enemy Attacks Repulsed.**

LONDON, July 21.

A North West Russian front communique says:—In the direction of Ostroff and Porkhoff Akl, the enemy attacks were repulsed. The villages of Yazykovo and Tormino, seven miles east of Pokoff, were retaken, and the Bolsheviks suffered 4000 casualties.

Enemy Battalions Destroyed.

South of Baltic Railway in the direction of Gatchina, the offensive is developing. Two enemy battalions were destroyed. The Reds have captured the village of Prouzhitsky.

Bolshevists Occupy Cherdin.

LONDON, July 21.

An East Russian communique says: The Bolsheviks have occupied Cherdin and continue to advance eastward of the Elaterburg, and also eastward of Zlatoust. Owing to the Bolsheviks landing in rear of General Denikin, the latter has retired and now holds positions at Serekrekovskaya, 100 miles south-west of Astrakhan. On the Dnieper front, General Denikin's troops hold the line of Dnieper River to the sea.

The Supreme Council.**Awards East Galicia to Poland.**

LONDON, July 19.

PARIS:—The "Le Matin" states that the Supreme Council has informed the Ukrainian delegation that East Galicia has been allotted to Poland.

Feeding of Germany's War Prisoners.

The Supreme Economic Council has decided to recommend that the Council of Five assume the responsibility for re-educating and supporting 200,000 Russian war prisoners in Germany until the Council can arrange for their repatriation.

A Sub-Committee has been appointed to study the conditions under which the re-establishment of postal communication can be resumed.

Belgium Celebrates Victory.**French Leaders Attend.**

LONDON, July 22.

PARIS:—The Belgian nation is holding a victory festival. M. Poincare and Marshal Foch attended the rejoicings and were accorded a rousing reception.

LONDON, July 21.

Marshal Foch left for Brussels this morning to take part in the Peace celebrations.

The British Cabinet.**Reconstruction Foreshadowed.**

LONDON, July 21.

The "Daily Express" says Mr. Lloyd George will undertake the reconstruction of the Cabinet after the Parliamentary recess and will revert to the old system of twelve Cabinet Ministers. Mr. Ralfour and Lord Milner are among the retiring Ministers.

The Great Firework Display.

LONDON, July 20.

Festivities in London finished with a great firework display in Hyde Park, which was the signal for lighting bonfires on the heights surrounding the Metropolis, making a magnificent spectacle. The King and Queen witnessed the fireworks from a special stand on the roof of Buckingham Palace. Rain fell for a short while in the evening, but did not damp the ardour of the revellers, who sang and danced through the night.

Enthusiasm in the Province.

Report from the Provinces speak of similar scenes of enthusiasm. A march past of troops in Dublin, Cork and Limerick was witnessed by large crowds. Lord French had a great reception on College Green, where he reviewed the Irish regiments.

Lepers in India.**A Lecture at Dacca.**

DACCAL, July 23.

The Rev. Frank Oldrieve, Secretary of the Mission of Lepers in India, delivered an interesting and instructive lecture last evening at the Regent's Park Hall on "The Leper Problem and How to Solve it." The lecture was illustrated by magic lantern pictures. His Excellency Lord Ronaldsray, who presided, in introducing the speaker, made a reference to the great service the Mission has been rendering to humanity. His Excellency said that it was a matter for regret that very little attention was being devoted by people to the disease of leprosy, whereas malaria, tuberculosis and other diseases had engaged so much of their attention. Out of a total of more than Rs. 44,00,000 of annual expenditure, only a small fraction was received from the public.

There was an exhibition of pictures showing the infectious character of the disease and the relief work that the Mission has been carrying on in the different centres in India. The total number of lepers in India would be nearly 150,000.

The Rev. Mr. Oldrieve said that the disease was not hereditary, but, according to expert opinion, it was infectious. The best way to avoid contamination therefore was to keep aloof from an affected person. Without proper care the disease was likely to spread, and, by way of illustration he referred to a certain village in which there were now sixteen sixty-five lepers in place of only one thirty years ago. The Mission had not only made arrangements for the segregation and treatment of lepers, but it had also some twenty homes for untainted children, where 447 children of lepers were being cared for, educated and fitted to go out and earn their living. The latest methods of treatment were being introduced into the Mission's Asylums under expert medical supervisors, and very encouraging results had been obtained in the course of 44 years of its working in India. The Mission has now 36 asylums of its own, with 4,030 inmates. It aided 11 other asylums belonging to the District Boards, Municipalities and other public bodies and provided Christian teaching in 9 other asylums with 1,413 inmates. In concluding his lecture the Rev. Frank Oldrieve made an appeal for funds, and said that Rs. 100 would pay everything for a leper, man or woman, for a year, and Rs. 75 for an untainted child in a home, or for a leper child in an asylum.

His Excellency said that the present was the fit occasion for doing social service, and he desired that the members of the Y.M.C.A. should form a committee to raise subscriptions, which His Excellency hoped would not be wanting in a place like Dacca.

Polo at Hurlingham.**England Wins the Patriotic Cup.**

LONDON, July 20.

In the Polo contest for the Patriotic Cup at Hurlingham, England beat Ireland by nine goals to six.

Fatal Motor Accident.

LAHORE, July 24.

A motor car accident occurred yesterday evening as the result of which Mrs. Benin Sorabji, mother of Mr. K. Sorabji proprietor of Messrs. Morion and Co., and Jamsatjee sons, lost her life and several others were injured. The party were coming from Amritsar when the accident took place on the way, owing to a puncture, the car overturned with the result that the lady was thrown out and instantaneously killed. Seven other occupants in the car were all injured in varying degrees. One gentleman (Mr. Patel) was so seriously injured that he was taken to Amritsar Hospital.

Total subscriptions for the new Indian loan up to the 22nd instant are Rs. 9,07,36,500, inclusive of Rs. 29, 39,400 in the shape of war bonds. The subscriptions in lakhs to the new loan up to 19th instant from provinces are as follows:—Bombay, 458, Bengal 228, United Provinces 67, Madras 51, Burma 27, Punjab 21, Central Provinces 7, Bihar and Orissa 6, other Administrations 23, Total 886 lakhs.

At the forthcoming session of the Imperial Legislative Council Mr. Chanda (Assam) will move a resolution urging the appointment of a mixed committee of officials and officials to investigate into the causes and nature of recent outbreaks of disorders in Delhi and firing upon the crowds there as also the circumstances of firing upon crowds in Calcutta in April last.

మహావిజయోత్సవము

యుద్ధవీరుల కసమాన గౌరవము

అందఱు, జూలై 19:— ఈతరపున ఇంగ్లండు తరపు వసుధాధిపతిగాక సామాన్యమంతటి తరపున అందఱునక రమణీయమైన గౌరవించినది. ఆవీరకు లావణ్యమున మహానేతరుల వీరసామాన్యమెంత కృతజ్ఞతా పూర్వకముగ మన్ననో గ్రహించుకొనిన వేలకొలది వీరసామాన్యములకు, తదితరములకును మనస్సులం దెట్టి ఆనందమున ముగిసినదో నదియోచితము మొదలగుట నున్నది. ఇదిగూడ అత్యవసరమున కంతటికిని కేంద్రస్థానముగ అందఱు నగరమునకు కూడిన ఇంతమంది ప్రజలట్లాక్కమారుగ సమావేశమగుట ఎక్కడును జరిగియుండలేదు. విదేశములనుండి వచ్చిన వేలకొలదిజనము పురమునందుండ మండలములనుండి వైదిక, శావిక, పూరికరముల పరిమితముగ నీయుత్సవమున సందర్శింప విచ్చేసియుండి మార్గము పొడుగున నుత్సవము జూడి గుమిగూడిన వారు లక్షోపలక్షముగ నుండునట్లుగా నేమియు నాకర్షణము లేదు. ఉత్సవము బయలుదేరు నపుడు బాగుగ జూడవలయునను ఉత్సవములో వేలకొలది జనము మోటుపాడుకొని, కెన్నాడు గాడ్డెక్కు, మొదలుగాగల ప్రదేశములవద్ద రాత్రింబయలు నిలచిరి. వైదికసాంఘిక రెండు ప్రదేశములవద్ద మనుష్యులు, మరలు, పూజాసాములగ నేర్పడుపడునని విని ఉదయము నుండిమిదిగంటలనుండియు జను లభరిమితముగ గుమిగూడినవారి. వాయుభార మనుకూలముగ లేకపోవునేమో యను యను మానము దైవిక శక్తివలన మొదలు నేలలోని పోయెను. వేదమున కొంచెము జల్లు కొట్టినది గాని ప్రభుక్రమమున నూన్యకాంతి నుండెనట ప్రసరించి అంతయు మనోజ్ఞముగ నుండెను. ఉత్సవము ఊరేగుటకు 7 మైళ్లు పొడవుగల ఈ క్రింది మార్గము యెక్కుకొన బడినది. పొద్దు మొదలు నైట్సు బ్రిడ్జి, విక్టోరియా వాక్కునాళు బ్రిడ్జి, పిమ్మట నెల్లమినిస్టరు దాటువరకు ధైర్యునికి దక్షిణముగను, నెల్లమినిస్టరు ననుసరించియు, మోరపాడు, బకింగుహామోట్, కన్స్టిట్యూషను గుండా మరల మొదట బయలుదేరిన ప్రదేశమునకు వచ్చుట; మార్గమంతటను ఆలంకారమర్థంతో శోభగలుగును అట్లున్న వీధిలోని అలంకారములు మరియు దిక్కుమారున్నవి. పార్లమెంటు మందిరములు రెండును మిక్కిలించువలె అధినేత పతాకములతో నింపియుట కిదియే మౌన చరిత్రయందు ప్రతిభయము. నైట్సుచాల తక్కిన కార్యాలయములవలెనే లేనివను కట్టాలతో నిండిపోయెను. షెప్టెంబరు స్త్రీయలను వాటికి వ్రేలాడ గట్టబడి యుండెను....

ఊరేగుట.

సమయము పది గంటలపుడు జనము పెద్దింగుగారు ఆమెరికా సైనికులు వెంటరా నవ్యాకాశములై ఉత్సవమున ప్రవేశించి గౌరవింపిరి. ఆ సమయమున చెలరేగిన సంఖ్యోపాధిమముల నింగి చెలంగుచు నట్లనే రెండు గంటల వ్యవధి వరకుండెను. ఆమెరికా సేనాని కత్తంత గౌరవము సరిపెట్టినది. మార్గము పొడుగున నమిసించినపుడు ప్రజలు చూసిన సంకల్పమునకు మేరలేదు. అతనికి జరిగిన గౌరవమున కనేకమంది ఆ శ్రీపుట నేలరాల్చిరి. ఇటలీ జాపాను తదితర మిత్రమండలి దేశముల ప్రతినిధులకు మౌనమూర్త్యుక సాగ్రకంటలు లాసంగుండెను. అందరికంటె నెక్కువ సంఖ్యనగరంధము జనము లిట్టిగాని నిమిత్తము ఎదురు చూచుచుండెను. అతడు వచ్చునపుడు చెలరేగిన సంఖ్యోపాధిమల పల్లించినవి కాదు. వియట్నాం గరమున వెనక మరల నెక్కుడు సంఖ్యోపాధిమతో నాదరింపబడినవారు మార్గము పొడుగున, మంచి కలుకలముగల గుట్టముపై నెరడు గల్పించినంతనే జనము కృతజ్ఞతా పూర్వక సంఖ్యోపాధిమ మిన్నుముట్టించిరి. మొట్టమొదట యుద్ధమునకే యుద్ధ భారమంతటిని వహించిచాల శ్రమకొల్పిన ఉద్యోగియును నైనిదలను వచ్చునపుడు ప్రజల లభరిమితోత్సాహమును జూపుచు వచ్చిరి.

పిమ్మట అన్ని వలసలను నుండియు సైనికులను వీసి ప్రత్యేకముగ నేర్పరచిన దళములు బయలుదేరినవి. ఉత్సవ మంతయు ముందుగ నిర్ణయించబడిన బాట ననుసరించిపోయెను. సర్ ఎడ్విన్ లు షేయింగు గారు “నుత్రాన్తిక ర్తితమ” లను నీరుతో కట్టించిన స్మారకచిహ్నమునవద్ద తప్ప తక్కిన అన్ని ప్రదేశములందును ప్రజల ఉత్సాహము చాల విశేషముగ

ప్రజాభిప్రాయములు

I దేవాంగ వర్తకులకు విజ్ఞప్తి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కానంపాదకునకు :
అయ్యా, మామిత్రులగు శ్రీమత వావిళ్ల వెంకటేశ్వర శాస్త్రిగారికి నేను దలచిన యుద్ధమోక్షములు విన్నవించగా వారు మన సంఘపు పురోభివృద్ధికి ఒక గ్రంథాల యమును స్థాపించి ఒక భవనము నుగియ నిర్మించి ఇత్తుననియు విద్యార్థికి 25000 విరాళము నివ్వననియు తమ యాకావ్యమును వెల్లడించి యున్నారనియు నున్నది. దైవ్యముగాది ఇతరులే యిట్టి సాహసము చేయవలెననియు ప్రయత్నములగు నాహుతులు ఎట్టి సాహసముగలవారో యూహించును.

దొంతం శైలి నాకేశ్వరరావు.

II

ఆంధ్రమహాజనసభ.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కానంపాదకునకు :
అయ్యా, కడచిన తర్వర మీసభ మే మాసాంత్వమున జరిగినది. ఈ తర్వరముకాల మతిక్రమించియుండ గుర్తుకొన్నది. లింకను జరుగవచ్చును. అనంతపురమును రాగల ఆగస్టు 9,10,11 తారీఖులలో జరుగునట్లు తెలిపిరి కాని కొందఱుభాగి సోదరులు మొకలో మన సెలవులలో జరిపిన బాగుగ నుండుననియు, క్రైస్తవసేవలలోనడవిన మేలనియు బ్రతికేశాం బ్రయమించుచున్నారు. ఇదియంతయు సమంజసముగ నుండలేదు. తన్ను లిందువులకుఁ జాతకంబు లేకునమామనట్లు సభ యెప్పుడు జరుగు నా యని ఆంధ్రమహాజను తెలుసుచు కొలది తానునించుట యుక్తము గాదు. ఇట్లే సెలవుదినముల కొంతవేయి నభవని నిలిపియుంచిన, తరువాత ముగ్గురణ ప్రదానిక ప్యాసయినవలకుఁ దాగవలయునని మిన్నకుందురు. అటువై నింకొక యభ్యంతరము కలుగవచ్చును.

కావుననిప్పుడు నిర్ణయించిన సభాకాలమును మార్చుటం ద, తర్వరలో సభ్యులను నెక్కుకొని సభనజరిపి యాంధ్రమహాజనంబుకుదగాక.

దరిశా గురవయ్య. భద్ర. జయరామయ్య.

నుండెను. వై నుదహరించినవోట అనగా నైట్సుచాలలో తాత్కాలికముగ 80 అడుగుల యెత్తున విన్నము నిర్మింపబడినవోట నలుగురు రక్షకభటులు నిలయుండిరి. ఉత్సవము వచ్చినపుడు తలలను వంచి ఆయుధముల నేలపై పుట్టెలాడవైచిరి. ఇచ్చట ఉత్సవమునం దుండువారు రెండుకంటులుగ వీరికృతజ్ఞతా పూర్వకమందన మాచరించిరి. తదనంతర మనటి కాలమున నెక్కుకొని మెమోరియలున కేగిరి. అచట జార్జి సార్వభౌమున కందఱును కృతజ్ఞతాచి వందనముల వర్పించిరి. చక్రవర్తితో మేరీ రాజీయు, తక్కిన రాజబంధువులును, లాయరుజార్జి దంతులును, అన్వైక్తు దంతులును, మంత్రి మండలి సభ్యులును, పూర్వమంత్రిమండలి సభ్యులును, మార్గము పొడుగున, ప్లియూమ్ ను వర్షము పోగుగారును రాజాజ్ఞను మన్నించి వెలియును లోపలి కేగిరి. ప్రజల యుత్సాహమునకు మేరలేనుండెను. అచ్చటినుండి అలసి సాలసి యుండినను మహాసంతోషములు నోలలాడు వీరములు ఉత్సవమంతయు విడవీయవలకు ప్రదేశమున కేగిరి. పిమ్మట సారా జదంతులు రాష్ట్రీయవిందు నొసగిరి. ఆ విందున కనేకమంది పోయిరి. చక్రవర్తి దంతులు మోటుపాడుకొన కేగి అచటి మేరతాళములు జూచిరి.

మందుగుండు సామగ్రిని కాలిచ్చట.

అందఱు నగరము దుక్కునలన్నియు పూర్తియైన వెనుక మహాసంరంధముతో మందుగుండు సామగ్రి కాలిచ్చబడినది. అందఱు చుట్టునున్న కొండల మీద పెద్దమంటలు వేయబడినవి. చూచుట కవి చాల మనోజ్ఞముగ నుండెను. బకింగుహామోట్ల మొదలు అంతస్తునుండి రాజ దంతులు యుత్సవము నంతటిని జూచిరి. సాహసకాలము చిన్న జల్లు కొట్టెను. కాని ఉత్సవమున కెట్టి భంగమును గలుగలేదు.

రాష్ట్రమునందలి యుత్సవములు.

రాష్ట్రములనుండి వచ్చునవీడికలు గూడ నిట్టి యుత్సాహము అంతటను ప్రబలియున్న దని తెలుపుచున్నవి. దల్లిను, క్లాక్కు, రిమరిట్సులందు సైనికు లుత్సాహముతో దిగుటను ప్రజలచూచి ఆనందించిరి. కాలేజి గ్రీనువద్ద (వెంపిప్రభువుగారలి విశేషముగ గౌరవించబడిరి. అచటివారు వివిధ రెజిమెంటులను జూచిరి.

III

అరవజేశములోని తెలుగువారలు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కానంపాదకునకు:

అయ్యా, ఇప్పుడెప్పుడు అరవవారు ఆంధ్రజేశములో నికి సర్కారువారి ఉద్యోగముల మీద వచ్చుచున్నారు. కాని ఆంధ్రులు మాత్రము 4 శతాబ్దముల ముంత అరవజేశము నందుచేరి అరవవారిలో వేదభాషానుబంధము చాచాపుకలిసియున్నారు. వీరిలో బాగాహులులే అధిక సంఖ్యావలు. వీరు ఆంధ్రాక్షరముల నెఱుంగరు. ఇంటియందు తెలుగును మాట్లాడుటలేకను, శ్రీమ దుర్యోధను వద్దటి ఆంధ్రజేశములు భరించు రితిగ నుండుటయు తెలుగువారి గృహించుటకు గుర్తుగా నున్నది. తిరునెల్వేలిజిల్లా కల్లడకుర్చి యందు చాచాపు 1000 మంది ఆంధ్ర బాగాహులు గలరు. తమ యింటి పేరును వీరప్పవో మరచి పోయినారు. తిరునెల్వేలిజిల్లా, చింతాచడి, రామజంపట్టి, అను గ్రామములందును, మధురజిల్లా పిల్లారిపాలెం గ్రామమునందును, ఆంధ్ర బాగాహులగు నియోగి కుటుంబములవారు ఒక్కొక్క గ్రామమునందు నుమారు 100 ఇండ్లవారు గలరట. కాని విజయ నగర భూపాలన పరిపాలన కాలమునందు ఇచ్చటికివచ్చి నిలిచి పోయినట్లుల వీరు చెప్పెదరు. ఆంధ్రసభ వారును, నియోగి మహాజనసభ వారును అరవజేశమునందున్న తమ సోదరులను కూర్చి విచారణ సత్పెదరుగాక.

కుత్తాలం. క. మార్కండేయ శర్మ. తిరునెల్వేలిజిల్లా.

IV

నాయురుగారి మరణము

ఆంధ్రప్రదేశ్ కానంపాదకునకు :

అయ్యా, చాక్లర్ డి. యమ్. నాయురుగారు అందఱు నగరమున వరుసపడించిన శోకవార్త నేటిదినము తెలిపి కొనుటకు మిక్కిలి విచారకరముగనున్నది. వీరి క్షేత్ర సామర్థ్యములు, దేశభక్తి వీరి యాంధ్రజేశములలో చాలమట్టుకు బరిచయము కల్పించినది. నాయురుగారి రెప్పుడును మనస్సులో మొకటియు చేయున దొక్కటిగాను జరిపియుండలేదు తనకు మంచిదని తోచిన మార్గమును వెంటనే యవలంబించువారు. తన యభిప్రాయమున కెప్పుడైన వ్యతిరేకముగ నచ్చకెప్పుడైన వ్యధిది న్యాయ్యముగనున్నచో తన యభిప్రాయమునే మాన్పుకొనువాడుగాని తాంబట్టిన కుండెటికి మూడుకాళ్లును కాళిలోనివారుగాక. అందుచే వీరి యభిప్రాయములు కొన్ని వరకు విరుద్ధములుగా నున్నవి. అయినను, వీరి యభిప్రాయములవల్ల ఇతరులకు హాని లేకుండుట చేత, నవి స్వల్ప ప్రమాదములు గాని గణించవలసినవి కావు. వీరికి గల మాతృదేశభిమానము నితరమౌనము. బ్రాహ్మజేతరులు వీరికి ప్రేమంపు బిడ్డలు. బ్రాహ్మజేతర జాత్యభివృద్ధికి వీరు చేయుచుండిన పని వీరి యసామాన్య ప్రేమను వెల్లడించుచున్నది. నాయురుగారి యుద్ధమును కట్టుననేగాక తేకాభివృద్ధికరములగు నన్ని విషయములలోను పాల్గొనుచుండిరి. ఇటీవల వీరికి పర్యాయము అందఱు నగరమున కేగి మనజ్ఞక కార్యాధ్యమై యచటి మంత్రివర్గము మున్నగువారిని దర్శించి తన యభిప్రాయము వెల్లడించి యుండిరి. నాయురుగారిప్పుడు పార్లమెంటు విచారణ సంఘమువారి యెదుట వాద్యములు నిచ్చుటకు పూర్వమేగింది. కాని వీరియభిప్రాయములివరకే లేకలేల్లెను. నాయురుగారు దక్షిణజేత ప్రభాసంఘభివృద్ధికి చాల కాలమునుండియు కృషి సూపుచున్నారు. దేశసేవకై వీరు బయలుదేడలి, బంధుమిత్రులు తెల్లరు లేని సమయమున నన్యజేతమున వీరు జేసావియోగము చేయుట మిక్కిలి చింతాకరముగ నున్నది. ప్రభావశక్తకత్తై వీరు బయలుదేడలి అన్యజేతమున జేసావియోగ మొనరించుటంతేని యాంధ్రజేశియులు, యభ్యుముగ దక్షిణ ప్రభాసంఘమువారు లేక బ్రాహ్మజేతర సంఘములు వీరి స్మారక చిహ్న మొక్కటి నెలకొల్పుట సమంజసముగ నుండును. నిష్కాపట్య మనస్కులగు నాయురుగారి యాత్మకు భగవంతుడు కాలిం బ్రసాదించుచుగాక! తెనాలి.

కొత్త భావయ్య.

ఆంధ్ర గృంధాలముల కుదితము:—1919 వ సం॥ రము ఆగస్టు నెల 9వ తేదీ లోబల క్రింది విలాసమున కంతె కూలికై యరణాచీటిని పంపెను రాంధ్రజేశ గృంధాలములకు “యూగాది నివేదన” మొకటియు విరచించుచున్నాడను. —కిరిపి, అంజనేయులు, భర్తరము; అనంతపురము జిల్లా

మంచి లాభము.

మత్తయ్యగారి ప్రఖ్యాతిచెందిన కాబూలు
తెల్లనియింగువ 10 రులముల పెట్టె 1-కి రు. 1-0-0.

ఇనాం! ఇనాం! ఇనాం!

కాశీలో మూడుదినములు
ఇండు కాశీలో చేయవలసిన యాత్రలను
విజదముగా చేప్పబడుచున్నది.

విలాసము:— 1827

కే. ఎస్. మత్తయ్య అండు కంపెనీ,
సిల్క్ హౌసు, కాశీ.

K. S. Muthiah & Co.,
Silk House, Benares City.